

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

М.М. Танасієва

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальний посібник

Чернівці
Технопринт

2021

УДК 336.221.4:336.717.6(075.8)

T18

*Рекомендовано до друку Вченою радою Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича
(Протокол № 12 від 01.12.2021 р.)*

Рецензенти:

д.е.н., професор Замула І.В.

Державний університет «Житомирська політехніка» (м. Житомир)

к.е.н., доцент Рилєєв С.В.

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Чернівці)

Танасієва М.М.

T18

Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності :
навч. посіб. / М.М. Танасієва. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.
ISBN 978-617-8034-22-1

Навчальний посібник підготовлено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності», яку включено до Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Облік і оподаткування». Навчальний посібник дозволить здобувачам вищої освіти реалізувати та закріпити теоретичні знання з обліку і оподаткування ЗЕД в процесі виконання відповідних практичних завдань, виробничих ситуацій і тестових завдань; отримати навички обліку зовнішньоекономічних операцій і навчатися приймати адекватні управлінські рішення; поглибити свою професійну підготовку ведення бухгалтерського обліку.

Навчальний посібник призначений для аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

УДК 336.221.4:336.717.6(075.8)

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Загальні теоретичні та методичні засади обліку і оподаткування основних операцій у сфері ЗЕД	6
Тема 1. Теоретико-правові основи зовнішньоекономічної діяльності	6
Тема 2. Зовнішньоекономічні договори та особливості відображення інформації у системі бухгалтерського обліку	15
Тема 3. Облік і оподаткування валютних операцій	24
Тема 4. Облік і оподаткування розрахункових операцій	31
Розділ 2. Облік і оподаткування окремих господарських операцій суб'єктів ЗЕД	39
Тема 5. Облік і оподаткування експортних операцій	39
Тема 6. Облік і оподаткування імпорتنих операцій	48
Тема 7. Облік і оподаткування бартерних операцій	60
Тема 8. Облік і оподаткування операцій з давальницькою сировиною .	69
Тема 9. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	76
Рекомендована література	84
Додатки	88

ВСТУП

Зовнішньоекономічна діяльність являється перспективним напрямком господарювання суб'єктів підприємництва, оскільки дає змогу розширити конкурентні позиції підприємства та формує вагому частку поповнення державного бюджету країни. Вихід суб'єктів господарювання України на світовий ринок вимагає опанування ними теоретичного та практичного досвіду налагодження економічних зв'язків із закордонними партнерами (нерезидентами) та здійснення зовнішньоекономічних операцій (товарних, фінансових, валютних, бартерних). Безумовно, система управління зовнішньоекономічною діяльністю вимагає глибоких знань у сфері бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій та їх оподаткування. Все це потребує підготовки висококваліфікованих кадрів зі спеціальності «Облік і оподаткування», які б могли на належному рівні та в установленому законодавством порядку здійснювати: укладення зовнішньоекономічних контрактів та їх реєстрацію, митне оформлення, облік основних зовнішньоекономічних та валютних операцій, зовнішньоекономічні розрахунки, оподатковувати експортно-імпорتنі операції, а також складати звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Мета навчальної дисципліни (Облік і оподаткування ЗЕД): оволодіння базовими теоретичними знаннями і набуття практичних навичок щодо особливостей формування системи обліку та оподаткування основних зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій суб'єктів підприємництва.

Пререквізити. Вивчення навчальної дисципліни «Облік і оподаткування ЗЕД» базується на засвоєнні знань з таких навчальних дисциплін «Фінансовий облік І», «Облік і звітність в оподаткуванні», «Фінансовий облік II», «Звітність підприємств», «Міжнародна економіка», «Гроші і кредит».

Для підвищення ефективності вивчення навчальної дисципліни «Облік і оподаткування ЗЕД» студенту пропонуються такі вибіркові дисципліни: «Податкова система», «Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку», «Нормативне регулювання обліку і аудиту».

Результати навчання:

Компетентності, які забезпечує навчальна дисципліна «Облік і оподаткування ЗЕД» відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування»:

а) загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння і застосування набутих знань.

ЗК 7. Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в широкому діапазоні практичної роботи за фахом та повсякденному житті.

ЗК 15. Здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку.

б) фахові компетенції:

ФК 2. Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства.

ФК 13. Знання методики здійснення оподаткування суб'єктів господарювання.

ФК 15. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Очікувані програмні результати після вивчення студентами навчальної дисципліни «Облік і оподаткування ЗЕД» відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування»:

ПРН 7. Знати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

ПРН 10. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту, та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПРН 11. Демонструвати розуміння особливостей практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН 15. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств різних організаційно-правових форм власності.

РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ОСНОВНИХ ОПЕРАЦІЙ У СФЕРІ ЗЕД

Тема 1. Теоретико-правові основи зовнішньоекономічної діяльності

Після вивчення теми 1 студент повинен знати:

- мету та завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності;
- економічний зміст та значення зовнішньоекономічних операцій на мікро- та макрорівні;
- предмет та об'єкти ЗЕД;
- класифікацію суб'єктів ЗЕД та їх інформаційні потреби;
- види зовнішньоекономічних операцій, їхню класифікацію;
- сутність ліцензування ЗЕД в Україні, види ліцензій;
- призначення та об'єкти квотування, її види;
- процес видачі ліцензій на здійснення ЗЕД в Україні;
- значення валютного регулювання в Україні та відповідальність за порушення валютного законодавства.

Після вивчення теми 1 студент повинен уміти:

- визначити значення зовнішньоекономічних операцій у діяльності суб'єктів господарювання в системі бухгалтерського обліку та світовому просторі;
- охарактеризувати суб'єкти, які займаються ЗЕД;
- розкривати видачі ліцензій на здійснення ЗЕД;
- охарактеризувати види зовнішньоекономічних операцій, необхідних ліцензій та можливих квот;
- охарактеризувати основну нормативно-правову базу ЗЕД.

Семінар-дискусія: Теоретичні та нормативно-правові засади зовнішньоекономічної діяльності

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. *Економічний зміст та значення зовнішньоекономічної діяльності у функціонування суб'єктів господарювання.*
2. *Предмет та об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності.*
3. *Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, їхня класифікація.*
4. *Мета та основні завдання обліку ЗЕД. Класифікація видів ЗЕД.*
5. *Нормативно-правова база зовнішньоекономічної діяльності.*
6. *Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій.*
7. *Відповідальність за порушення валютного законодавства.*

Доповнення

Реферативні виступи на теми:

1. Характеристика валютного законодавства в Україні.
2. Квоти та ліцензії зовнішньо-економічних операцій: їхня характеристика.
3. Проблеми нормативно-правового регулювання ЗЕД в Україні.
4. Особливості нормативно-правового регулювання ЗЕД у ЄС.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Назвіть призначення та особливості зовнішньоекономічної діяльності.
2. Опишіть предмет та об'єкти ЗЕД.
3. Які суб'єкти відносяться до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності?
4. Які види зовнішньоекономічної діяльності існують?
5. Наведіть класифікацію зовнішньоекономічних операцій.
6. Що є метою обліку ЗЕД?
7. Розкрийте завдання обліку ЗЕД.
8. Назвіть заборонені види ЗЕД в Україні.
9. Назвіть недержавні органи регулювання ЗЕД в Україні.
10. Назвіть державні органи регулювання ЗЕД в Україні.
11. В якому разі запроваджується процедура квотування?
12. Наведіть класифікацію квот в Україні.
13. Розкрийте зміст автоматичного ліцензування?
14. Розкрийте зміст неавтоматичне ліцензування?
15. За яких умов запроваджується ліцензування імпорту?
16. За яких умов запроваджується ліцензування експорту?
17. Опишіть основні види ліцензій.
18. Що є підставою видачі ліцензій Міністерством економіки України?

Термінологічний словник

Зовнішньоекономічна діяльність (foreign economic activity) – діяльність суб'єктів господарювання України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, що побудована на взаємовідносинах між ними та має місце як на території України так і за її межами.

Форс-мажорні обставини (irresistible force) – непередбачені і нездоланні події, що призводять до порушення, договірних зобов'язань (стихійні лиха, воєнні дії, утручання з боку влади, страйки тощо).

Ліцензування зовнішньоекономічних операцій (licensing/license trade) – комплекс дій органу виконавчої влади з надання дозволу на здійснення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту (імпорту) товарів.

Індивідуальна (разова) ліцензія (individual licence) – разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції

конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції.

Квота експортна (імпортна) (export quota/import quota) – граничний обсяг товарів певної категорії, визначений в натуральних і вартісних одиницях, який дозволено експортувати з України (імпортувати на територію України) протягом встановленого терміну.

Валютний курс (foreign exchange rate) – це курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

ТЕСТИ

Тест 1. Під зовнішньоекономічною діяльністю розуміють:

- а) господарську діяльність суб'єктів господарювання України та іноземних суб'єктів, яка побудована на взаємовідносинах між ними та здійснюється як на території України так і за її межами;
- б) господарська діяльність суб'єктів господарювання України та іноземних суб'єктів, яка побудована на їхніх взаємовідносинах на території України;
- в) господарська діяльність суб'єктів господарювання України та іноземних суб'єктів, яка побудована на взаємовідносинах між ними та здійснюється за межами України;
- г) діяльність суб'єктів господарювання України, що здійснюється на території України та за її межами;
- д) діяльність фізичних та юридичних осіб, що побудована на їхніх взаємовідносинах та здійснюється на території України та за її межами.

Тест 2. До суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності НЕ відносять:

- а) фізичні особи – громадяни України, особи без громадянства та іноземні громадяни, які мають дієздатність і цивільну правоздатність відповідно до законодавства України та постійно проживають на території України;
- б) юридичні особи, зареєстровані в Україні з постійним місцезнаходженням на її території, в тому числі юридичні особи, майно та/або капітал яких повністю належать іноземним суб'єктам господарської діяльності;
- в) об'єднання фізичних та юридичних осіб, які не є юридичними особами згідно законодавства України, але які мають постійне місцезнаходження на її території, і яким не заборонено цивільно-правовими законами України здійснювати господарську діяльність;
- г) спільні підприємства за участю суб'єктів підприємницької діяльності України та іноземних суб'єктів, зареєстровані в Україні і які мають постійне місцезнаходження на її території;

д) об'єднання фізичних і юридичних осіб, які є юридичними особами відповідно чинного законодавства України, але які не мають постійного місцезнаходження на її території і яким не заборонено цивільно-правовими законами України здійснювати господарську діяльність.

Тест 3. *Фізичну особу можна відносити до іноземного суб'єкта господарської діяльності при дотриманні умови, що:*

- а) її постійне місце проживання знаходиться на території України;
- б) вона зареєстрована як суб'єкт господарської діяльності згідно із чинним законодавством країни свого постійного місця проживання;
- в) вона зареєстрована як суб'єкт господарської діяльності відповідно до законодавства України;
- г) її постійне місце перебування знаходиться на території України і вона має дієздатність та цивільну правоздатність відповідно до законодавства України;
- д) вона має право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність, якщо це передбачено статутними документами.

Тест 4. *Метою бухгалтерського обліку ЗЕД є:*

- а) надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух товарно-матеріальних цінностей і валютних засобів;
- б) правильне відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій по ЗЕД;
- в) надання управлінському персоналу, податковій і статистичній службі інформації про товарообіг, ефективність його використання, про доходи та витрати, фінансові результати, обов'язкові платежі й відрахування;
- г) правдиве та повне відображення інформації у первинних і зведених документах, а також в регістрах синтетичного й аналітичного обліку;
- д) вибір методів оцінки господарських засобів та джерел їхнього утворення.

Тест 5. *До методологічних завдань обліку ЗЕД відносять:*

- а) питання з визначення цінових компонентів при визначенні вартості продукції;
- б) раціональне ведення обліку за допомогою сучасного програмного забезпечення, копіювальної техніки за умови наявності матеріальних та фінансових можливостей;
- в) організація матеріальної та фінансової відповідальності за забезпеченням умов збереженості товарно-матеріальних цінностей та грошових (валютних) засобів;
- г) визначення періодичності складання поточної звітності;
- д) контроль за зберіганням товарно-матеріальних цінностей і валютних засобів.

Тест 6. До видів зовнішньоекономічної діяльності НЕ відносять:

- а) контроль за збереженням товарно-матеріальних цінностей та валютних засобів;
- б) наукова, науково міжнародне виробниче кооперування;
- в) міжнародні фінансово-господарські операції та операції із цінними паперами у випадках, які не суперечать законам України;
- г) товарообмінні (бартерні) операції та інша господарська діяльність, яка базується на існуючих формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- д) експорт та імпорт товарів, які пов'язують із порушенням прав інтелектуальної власності.

Тест 7. За спрямованістю виділяють наступну зовнішньоекономічну діяльність:

- а) звичайну;
- б) фінансову;
- в) транзитну;
- г) пряму;
- д) інвестиційну.

Тест 8. За видами діяльності виділяють наступну зовнішньоекономічну діяльність:

- а) операційну;
- б) фрахт;
- в) експорт;
- г) операції з сировиною;
- д) операції з інформацією.

Тест 9. В Україні заборонений наступний вид зовнішньоекономічної діяльності:

- а) науково-виробнича, технічна, виробнича, навчальна та інша співпраця з іноземними суб'єктами господарської діяльності; підготовка та навчання фахівців на платній основі;
- б) експорт з території України об'єктів, які є національним, історичним або культурним надбанням українського народу;
- в) господарські операції з придбання, продажу та обміну валюти на валютних аукціонах;
- г) організація та здійснення господарської діяльності в галузі проведення аукціонів, торгів, виставок, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших схожих заходів;
- д) підприємницька діяльність на території України, пов'язана з наданням ліцензій.

Тест 10. Найвищим органом державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні є:

- а) Державна фіскальна служба України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Антимонопольний комітет України;
- г) Верховна Рада України;
- д) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Тест 11. *Під ліцензуванням зовнішньоекономічної діяльності розуміють:*

- а) сукупність дій органу виконавчої влади щодо надання дозволу на проведення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту або імпорту товарів;
- б) разовий дозвіл іменного характеру, який видається для здійснення кожної окремої господарської операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності;
- в) дозвіл на здійснення операції;
- г) сукупність дій органу виконавчої влади щодо надання дозволу на проведення протягом певного терміну суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту або імпорту товарів, стосовно яких не встановлюються квоти;
- д) сукупність дій органу виконавчої влади щодо надання дозволу на проведення протягом певного терміну суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту або імпорту товарів, стосовно яких встановлюються квоти.

Тест 12. *Вказати вид ліцензії, який передбачає відкритий дозвіл на експортні-імпортні господарські операції щодо конкретного товару з певною країною або групою країн протягом періоду дії режиму:*

- а) разова;
- б) відкрита;
- в) індивідуальна;
- г) спеціальна;
- д) генеральна.

Тест 13. *Під відкритою ліцензією розуміють:*

- а) законодавчо оформлене право на імпорт в Україну протягом встановленого терміну конкретного товару, який є об'єктом спеціального розслідування (спеціальних заходів);
- б) дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом конкретного періоду часу (проте не менш як один місяць) із визначенням його загального обсягу;
- в) законодавчо оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого терміну певних товарів або валютних коштів із метою інвестицій і кредитування;
- г) відкритий дозвіл на експортні-імпортні господарські операції щодо конкретного товару з певною країною або групою країн протягом періоду дії режиму ліцензування щодо цього товару;

д) дозвіл іменного характеру, який видається для здійснення кожної окремої господарської операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на термін не менший, ніж той, що є потрібним для здійснення експортно-імпоротної операції.

Тест 14. Незаконні скуповування, продаж, обмін, використання валютних цінностей як засобу платежу чи застави тягнуть за собою накладення штрафу:

- а) від однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією валютних цінностей;
- б) до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією валютних цінностей;
- в) від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією валютних цінностей;
- г) від п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією валютних цінностей;
- д) до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією валютних цінностей.

Тест 15. Порушення порядку здійснення валютних операцій тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб юридичних осіб (крім уповноважених установ), громадян – суб'єктів підприємницької діяльності:

- а) від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- г) до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- д) від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Виробнича ситуація 1.1

Необхідно: охарактеризувати структурні складові обліково-аналітичної системи експортно-імпорتنих господарських операцій:

Частина	Характеристика структурної частини

Складіть схему процесу регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства та проаналізуйте вплив факторів на стратегічне управління підприємством ЗЕД.

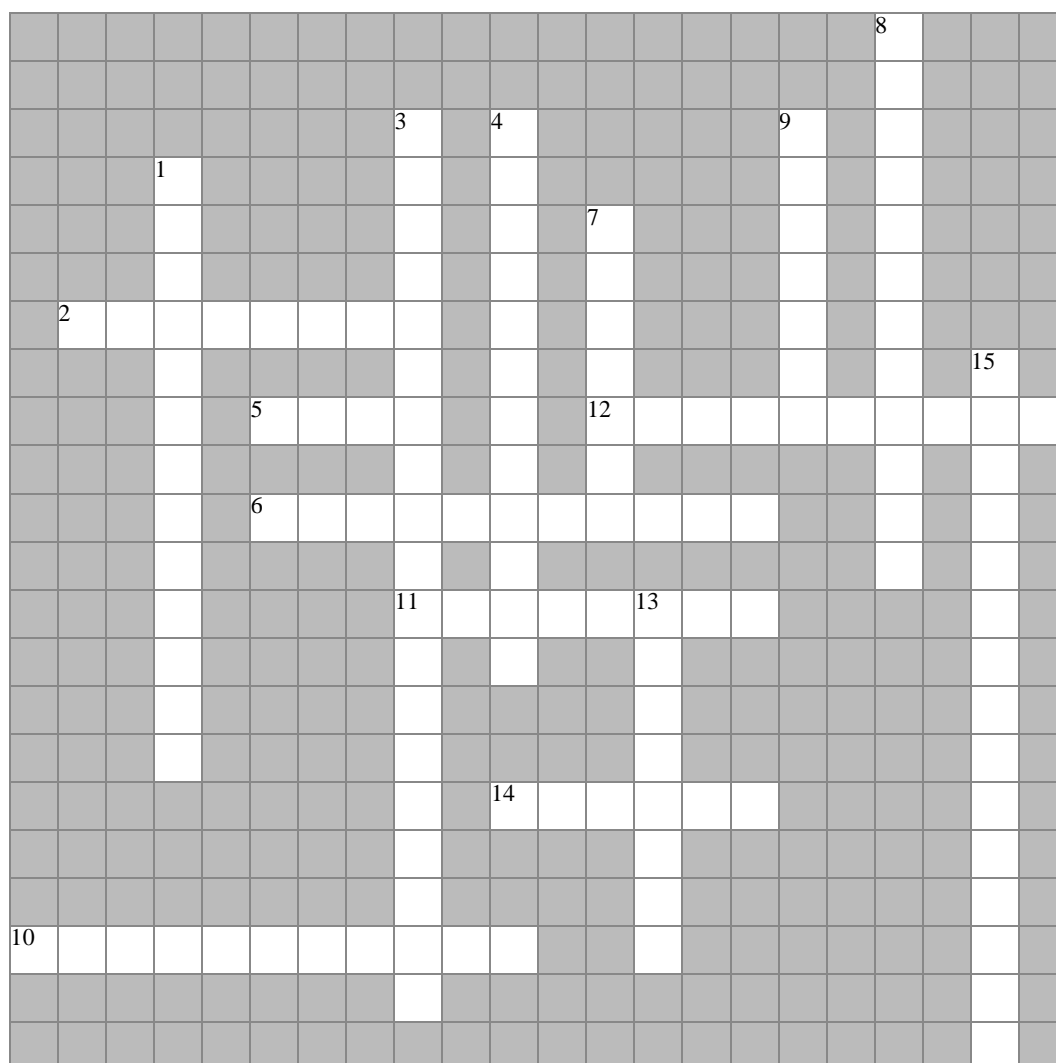
Виробнича ситуація 1.2

Необхідно: навести типові господарські операції в межах обліку підсистеми управління експортно-імпортних операцій. Проаналізувати відхилення, які виникають в процесі здійснення закупівель у зовнішньо-економічній діяльності. Вказати як вони впливають на виконання проекту:

Напрямок обліку підсистеми управління закупівлями в рамках інвестиційного проекту

Напрямок обліку	Типові господарські операції за проектом
Грошові кошти	
Товари, сировина та матеріали, МШП	
Розрахунки з підзвітними особами	
Розрахунки за авансами виданими	
Розрахунки з постачальниками та підрядниками	
Капітальні інвестиції	
Витрати операційної діяльності	

Кросворд

По вертикалі:

1. Завдання обліку ЗЕД: _____, організаційні, технічні.
3. _____ діяльність – діяльність суб'єктів господарювання України та іноземних суб'єктів, яка побудована на взаємовідносинах між ними та здійснюється як на території України так і за її межами.
4. Одним із видів зовнішньоекономічної діяльності є: наукова діяльність, науково міжнародне виробниче _____.
7. Всі _____ зовнішньоекономічної діяльності мають право здійснювати будь-які її види, що не заборонені законодавством України.
8. _____ – це дозвіл на здійснення операції.
9. _____ особу можна ідентифікувати як іноземний суб'єкт господарської діяльності при дотриманні умов: її постійне місце проживання знаходиться за межами території України; вона зареєстрована як суб'єкт підприємницької діяльності відповідно до законодавства країни її постійного місця проживання.
13. Операції зовнішньоекономічної діяльності поділяються: за видами _____ на торговельні і неторговельні.
15. Здійснює контроль за дотриманням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства щодо захисту економічної конкуренції – _____ комітет України.

По горизонталі:

2. _____ суб'єкти господарської діяльності – суб'єкти господарської діяльності, які мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами території України (ЗУ «Про ЗЕД», ст. 1).
5. Засади класифікації зовнішньоекономічної діяльності щодо окремих видах господарської діяльності регламентовані П(С)БО _____.
6. _____ ліцензування – сукупність дій органу виконавчої влади щодо надання дозволу на проведення протягом певного терміну суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту або імпорту товарів, стосовно яких не встановлюються квоти (кількісні чи інші обмеження).
10. До _____ органів регулювання зовнішньоекономічної діяльності України належать: валютні біржі, фондові, торгово-промислові палати України.
11. Мета бухгалтерського обліку ЗЕД – _____ за зберіганням товарно-матеріальних цінностей і валютних засобів.
12. _____ відноситься до кількісних чи вартісних обмежень імпорту і експорту товарів, що застосовується з метою збалансування поставок і платіжних балансів.
14. Одним із основних об'єктів бухгалтерського обліку ЗЕД є _____ і їхній рух на основі експортно-імпортних операцій.

Тема 2. Зовнішньоекономічні договори та особливості відображення інформації у системі бухгалтерського обліку

Після вивчення теми 2 студент повинен знати:

- призначення та структуру зовнішньо-економічних контрактів;
- роль та значення правил ІНКОТЕРМС;
- особливості та можливості правил ІНКОТЕРМС;
- базисні умови постачання;
- ризики та зобов'язання продавця і покупця;
- особливості обліку дебіторської та кредиторської заборгованості за зовнішньо-економічними операціями.

Після вивчення теми 2 студент повинен уміти:

- формувати та складати контракт за зовнішньо-економічними операціями;
- застосовувати правила ІНКОТЕРМС в межах зовнішньоекономічних операцій;
- відображати на рахунках бухгалтерського обліку дебіторську та кредиторську заборгованість за господарськими операціями зовнішньо-економічної діяльності.

Семінар-дискусія: Зовнішньоекономічні контракти (договори) суб'єктів ЗЕД

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. Склад та структура договорів (контрактів) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.**
- 2. Особливості застосування правил ІНКОТЕРМС-2020.**
- 3. Облік дебіторської заборгованості з нерезидентами.**
- 4. Облік кредиторської заборгованості з нерезидентами.**

Доповнення

Реферативні виступи на теми:

1. Характеристика правил «Інкотермс», умови їх застосування.
2. Зовнішньоекономічні контракти: зміст, склад та форма.
3. Дебіторська та кредиторська заборгованість за зовнішньоекономічним договором.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Дайте визначення зовнішньоекономічного контракту.
2. Які функції виконує зовнішньоекономічний договір?
3. Які види договорів існують у міжнародній практиці?
4. Яким нормативним документом регулюється порядок укладання зовнішньоекономічних договорів?

5. В чому полягають особливості укладання зовнішньоекономічних договорів?
6. Яка повинна бути структура зовнішньоекономічного договору?
7. В чому полягає суть правил «Інкотермс»?
8. Ким розробляються та публікуються правила «Інкотермс»? На який період видаються?
9. Опишіть зміст базисних умов постачання.
10. Які можливості надають правила «Інкотермс»?
11. Охарактеризуйте умови, що містяться в групах Е, F, С, D правил «Інкотермс».
12. Розкрийте особливості використання правил Інкотермс.
13. Назвіть види дебіторської і кредиторської заборгованості, які виникають в ході взаємин з нерезидентами.
14. На яку дату кредиторська заборгованість перед нерезидентом має перераховуватися за курсом НБУ?

Термінологічний словник

Зовнішньоекономічний договір (контракт) (Foreign trade agreement (contract)) – це матеріально оформлена угода двох чи більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності і їх іноземних контрагентів, направлена на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав і обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

ІНКОТЕРМС (International Commercial Terms) – це міжнародні правила, визнані урядовими органами, юридичними компаніями і комерсантами по всьому світу як тлумачення найбільш застосованих в міжнародній торгівлі термінів.

Міжнародні торгові терміни (International trade terms) – це стандартні умови договору міжнародної купівлі-продажу.

Базові умови постачання (Basic terms of delivery) – це сукупність спеціальних умов, що визначають момент переходу ризиків випадкової загибелі або пошкодження товару від продавця до покупця, особу яка організовує перевезення товару, відвантаження, оплачує витрати із страхування товару, виконує його митне оформлення.

Дебіторська заборгованість (Receivables) – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Кредиторська заборгованість (Payables) – сума боргу підприємства іншим особам, які стосовно цього боргу називаються кредиторами.

Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, що виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Сумнівна заборгованість – поточна дебіторська заборгованість, за якою існує непевність щодо її погашення боржником.

Безнадійна дебіторська заборгованість – поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності.

ТЕСТИ

Тест 1. Під зовнішньоекономічним договором (контрактом) розуміють:

- а) матеріально оформлену угоду декількох суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, націлену на встановлення, зміну чи припинення їхніх взаємних обов'язків та прав у зовнішньоекономічній діяльності;
- б) угоду про основні умови взаємних зобов'язань, досягнуте в ході переговорів учасниками зовнішньоторговельної угоди, оформлене усним документом;
- в) договір, за яким продавець зобов'язується передати майно у власність покупцеві, а покупець зобов'язується прийняти майно і сплатити за нього певну грошову суму;
- г) перелік нотаріально завірених документів, що підтверджують взаємодію двох фізичних або юридичних осіб на зовнішньому ринку товарів та послуг;
- д) угоду двох суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, націлену на встановлення, зміну чи припинення їхніх взаємних обов'язків та прав у зовнішньоекономічній діяльності.

Тест 2. У розділі «Предмет договору» має розкриватися інформація про:

- а) кількість товару;
- б) якість товару;
- в) ціна товару;
- г) умови поставки;
- д) назва товару з вказанням сорту, марки.

Тест 3. Строки та місце фактичної передачі товару, перелік товаросупровідних документів зазначаються у розділі:

- а) умови платежів;
- б) форс-мажорні обставини;
- в) умови приймання-здачі товару;
- г) місцезнаходження, поштові й платіжні реквізити сторін;
- д) базисні умови постачання товарів.

Тест 4. У преамбулі зовнішньоекономічного контракту зазначається:

- а) дата і місце укладання контракту;
- б) повне і точне найменування сторін-учасників зовнішньоекономічної операції;

- в) найменування товару;
- г) спосіб платежу та маршрут перевезення;
- д) терміни передачі товару.

Тест 5. У якому розділі зазначають вид транспорту?

- а) умови приймання-здачі товару;
- б) умови платежів;
- в) преамбула;
- г) базисні умови постачання товарів;
- д) предмет договору.

Тест 6. Хто розробляє правила Інкотермс?

- а) Комісія ООН з міжнародного торговельного права;
- б) Міжнародна торгова палата;
- в) Торгово-промислова палата;
- г) Світова організація торгівлі;
- д) Міжнародна фінансова організація.

Тест 7. Під правилами Інкотермс розуміють:

- а) стандартні умови договору міжнародної купівлі-продажу;
- б) правила надання товару у розпорядження покупця в обумовленому місці;
- в) умови передачі товару перевізникові без сплати основного транспортування;
- г) Міжнародні комерційні умови, комплект міжнародних правил тлумачення найбільш широко використовуваних торговельних термінів (умов) в галузі міжнародної торгівлі;
- д) правила організації транспортування товару в обумовлене місце.

Тест 8. Умови, що містяться в групі E Інкотермс означають, що:

- а) обов'язки продавця вважаються виконаними лише після того, як він передав товар (продукцію) перевізнику;
- б) обов'язки продавця вважаються виконаними в момент відвантаження товару (продукції) покупцю на своєму підприємстві;
- в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, що пов'язані з доставкою товару (продукції), але ризик доставки несе покупець;
- г) продавець зобов'язаний нести усі ризики та витрати по доставці товарів до місця призначення;
- д) продавець не зобов'язаний нести всі ризики по доставці товарів до місця призначення.

Тест 9. При укладенні зовнішньоекономічного контракту на умовах правил групи F Інкотермс продавець вважається таким, що виконав свої зобов'язання, з моменту:

- а) надання товару на своєму підприємстві у розпорядження покупця;
- б) надання товару у розпорядження покупця в обумовленому місці;
- в) надання товару на своєму підприємстві у розпорядження перевізника;

- г) надання товару перевізнику відповідно до інструкцій покупця;
- д) організації і сплати транспортування перевізником товару без прийняття на себе ризиків, пов'язаних з цим.

Тест 10. При укладенні зовнішньоекономічного контракту на умовах правил групи C Інкотермс продавець вважається таким, що виконав свої зобов'язання, з моменту:

- а) надання товару на своєму підприємстві у розпорядження покупця;
- б) надання товару у розпорядження покупця в обумовленому місці;
- в) організації і сплати транспортування перевізником товару без прийняття на себе ризиків, пов'язаних з цим;
- г) надання товару на своєму підприємстві у розпорядження перевізника;
- д) надання товару перевізнику відповідно до інструкцій покупця без сплати основного транспортування.

Тест 11. При укладенні зовнішньоекономічного контракту на умовах правил групи D Інкотермс продавець вважається таким, що виконав свої зобов'язання, з моменту:

- а) організації і сплати транспортування перевізником товару без прийняття на себе ризиків, пов'язаних з цим;
- б) надання товару на своєму підприємстві у розпорядження покупця;
- в) передачі товару перевізникові без сплати основного транспортування;
- г) надання товару на своєму підприємстві у розпорядження перевізника;
- д) надання товару у розпорядження покупця в обумовленому місці, з прийняттям всіх витрат та ризиків, пов'язаних з перевезенням, на себе.

Тест 12. Базисною умовою поставки для терміну DAF є:

- а) перевезення автомобільним транспортом;
- б) перевезення залізничним та автомобільним транспортом;
- в) перевезення морським транспортом;
- г) перевезення будь-яким видом транспорту;
- д) перевезення залізничним та морським транспортом.

Тест 13. Базисною умовою поставки для терміну FAS є:

- а) перевезення автомобільним транспортом;
- б) перевезення залізничним та автомобільним транспортом;
- в) перевезення морським транспортом;
- г) перевезення будь-яким видом транспорту;
- д) перевезення залізничним та морським транспортом.

Тест 14. Для обліку заборгованості іноземних покупців за надані товари, роботи і послуги використовується рахунок:

- а) 361;
- б) 362;
- в) 632;
- г) 631;
- д) 372.

Тест 15. Для обліку заборгованості перед постачальниками за надані товари, роботи і послуги використовується рахунок:

- а) 632;
- б) 361;
- в) 362
- г) 372
- д) 631.

Тест 16. Яким бухгалтерським проведенням відображається реалізація товарів нерезиденту?

- а) Дт 362, Кт 702;
- б) Дт 361, Кт 702;
- в) Дт 362, Кт 714;
- г) Дт 374, Кт 362;
- д) Дт 361, Кт 701.

Тест 17. Сформулюйте економічний зміст наступного бухгалтерського проведення: Дт 28 «Товари» Кт 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»:

- а) реалізовано товари нерезиденту;
- б) до первісної вартості товару включено митний збір;
- в) стягнуто заборгованість із боржника;
- г) перераховано курсову різницю на дату розрахунку;
- д) оприбутковано імпортований товар.

Тест 18. Яким бухгалтерським проведенням відображається включення митного збору до первісної вартості товару?

- а) Дт 28, Кт 631;
- б) Дт 28, Кт 632;
- в) Дт 28, Кт 377;
- г) Дт 374, Кт 362;
- д) Дт 361, Кт 701.

Тест 19. Розкрийте економічний зміст наступного бухгалтерського проведення: Дт 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» Кт 717 «Дохід від списання кредиторської заборгованості»:

- а) реалізовано товари нерезиденту;
- б) списано кредиторську заборгованість після закінчення строку позовної давності;
- в) відображено курсову різницю на дату списання безнадійної заборгованості;
- г) перераховано курсову різницю на дату балансу;
- д) стягнуто заборгованість із боржника.

Тест 20. Яким бухгалтерським проведенням відображається перерахування курсової різниці на дату балансу за дебіторською заборгованістю?

- а) Дт 362, Кт 702;
- б) Дт 945, Кт 362;
- в) Дт 361, Кт 714;
- г) Дт 362, Кт 714;
- д) Дт 361, Кт 701.

Тест 21. Яким бухгалтерським проведенням відображається перерахування курсової різниці на дату розрахунку за дебіторською заборгованістю?

- а) Дт 362, Кт 702;
- б) Дт 945, Кт 362;
- в) Дт 361, Кт 701;
- г) Дт 362, Кт 714;
- д) Дт 374, Кт 362.

Тест 22. Розкрийте економічний зміст наступного бухгалтерського проведення: Дт 311 «Поточні рахунки в національній валюті» Кт 374 «Розрахунки за претензіями»:

- а) реалізовано товари нерезиденту;
- б) стягнуто заборгованість із боржника;
- в) перераховано курсову різницю на дату розрахунку;
- г) оприбутковано імпортований товар;
- д) перераховано курсову різницю на дату балансу.

Виробнича ситуація 2.1

Необхідно: відобразити операції з імпорту товарів на рахунках бухгалтерського обліку.

Імпорт продукції на умовах передоплати. Протягом I кварталу 2020 року на поточний рахунок підприємства надійшла виручка за зовнішньоекономічним договором у сумі 26 тис. дол., балансова вартість якої становила 696500 грн, курс НБУ – 26,75 грн. за 1 дол. Оплата за зовнішньоекономічним договором за продукцію, договірною вартістю якого 20 тис. дол. на всю суму договору перерахована постачальникові 26.03.2020 р. Продукція отримана підприємством від нерезидента 16.04.2020 р., мито та митний збір сплачено при розмитненні партії продукції – 10% і 0,3% від його митної вартості. Офіційні курси долара встановлені НБУ становили:

- 1) на дату перерахування оплати нерезиденту за продукцію – 26,65 грн. за 1 дол.;
- 2) на останній день звітного періоду (31.03.2020 р. – 26,7 грн. за 1 дол.);
- 3) на момент митного оформлення та оприбуткування продукції – 26,72 грн. за 1 дол.

Виробнича ситуація 2.2

Необхідно: відобразити операції з імпорту товарів на рахунках бухгалтерського обліку.

Підприємство отримало від нерезидента за договором купівлі-продажу продукцію вартістю \$20000 (курс НБУ: на дату оформлення вантажно-митної декларації – 26,3 грн. за дол, на дату оприбуткування – 26,5 грн. за дол.). При ввезенні продукції оплачено: митний збір – 10 %, а також ввізний ПДВ. Після закінчення терміну позовної давності кредиторська заборгованість перед нерезидентом (продукція нерезиденту не була оплачена) списується як безнадійна. Курс НБУ на дату списання становив 26,5 грн. за дол.

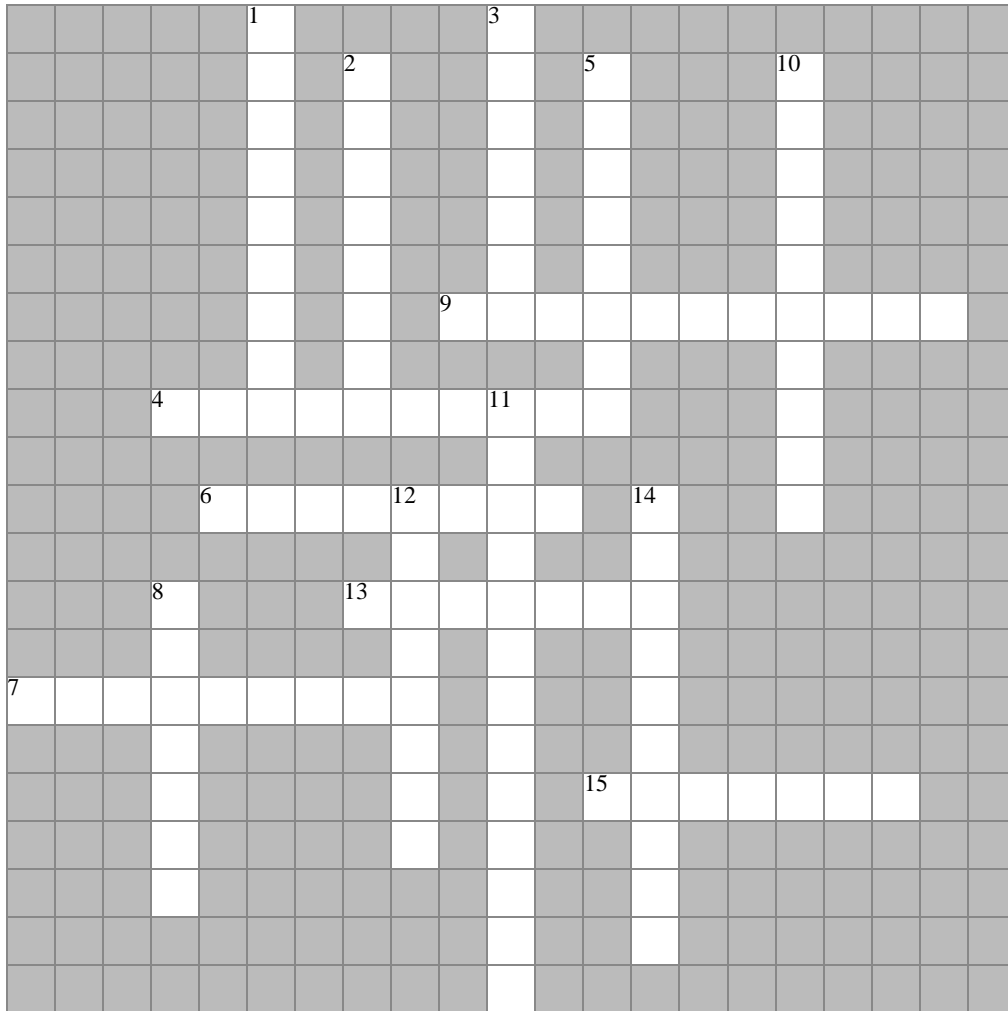
Виробнича ситуація 2.3

Необхідно: відобразити операції з експорту товарів на рахунках бухгалтерського обліку.

Підприємство-резидент за зовнішньоекономічним договором експортує продукцію на суму 10000 євро. Дата здійснення господарської операції – 10 квітня. Оплата в визначений термін не надійшла, тому підприємство вимушене звернутися в Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті 9 липня. Оплата від нерезидента отримана 20 липня.

Кросворд

1. Міжнародні правила, що визнані інтернаціональними юридичними компаніями, урядовими органами і комерсантами як тлумачення найбільш вживаних у міжнародній торгівлі термінів.
2. Поточна дебіторська заборгованість, за якою є невпевненість щодо її погашення боржником.
3. Міжнародні ..... терміни – це стандартні умови договору міжнародної купівлі-продажу.
4. В правилах ІНКОТЕРМС систематизовані базисні умови _____.
5. Датою здійснення операцій для цілей бухгалтерського обліку вважається дата _____ активів, зобов'язань, доходів і капіталу.
6. Зобов'язаний нести усі ризики втрати або пошкодження товару з моменту, коли він вважається доставленим.
7. У ній вказуються: повне офіційне найменування сторін-учасників зовнішньоекономічної операції.
8. У ході здійснення господарських операцій в зовнішньоекономічній діяльності виникає дебіторська та кредиторська заборгованість, відображена у валюті _____.

9. Правила ІНКОТЕРМС розробляються і публікуються _____ торговою палатою.

10. Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої є впевненість про її неповернення боржником чи за якою минув термін позовної давності.

11. Отримана від постачальника продукція, за якою передбачено оплату в іноземній валюті, в обліку відображається у гривнях шляхом перерахунку суми за курсом _____ Банку України на дату здійснення господарської операції (дату визнання активу).

12. Інкотермс зосереджують увагу на зобов'язаннях _____ щодо поставки.

13. Зовнішньоекономічний _____ – це матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їхніх іноземних контрагентів, націлена на встановлення, зміну чи припинення їхніх взаємних обов'язків і прав у зовнішньоекономічній діяльності.

14. Одна із умов, які повинні бути включені у зовнішньоекономічний договір це - упаковка і _____ .

15. _____ – встановлюється порядок застосування штрафних платежів, відшкодування збитків у зв'язку із невиконанням чи неналежним виконанням контрагентами своїх зобов'язань.

Тема 3. Облік і оподаткування валютних операцій

Після вивчення теми 3 студент повинен знати:

- систему валютного регулювання в Україні;
- особливості лібералізації нової системи валютного регулювання;
- поняття та види іноземної валюти;
- порядок відображення іноземної валюти на рахунках бухгалтерського обліку;
- поняття курсових різниць та порядок їх визначення та відображення в обліку;
- особливості відображення позитивних і негативних курсових різниць на рахунках бухгалтерського обліку;
- особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій з придбання іноземної валюти;
- особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій з продажу іноземної валюти.

Після вивчення теми 3 студент повинен уміти:

- визначити вимоги валютного законодавства до проведення валютних операцій в Україні;
- охарактеризувати особливості системи валютного регулювання;
- здійснювати облік іноземної валюти на рахунках бухгалтерського обліку;
- визначати позитивні і негативні курсові різниці на дати їхнього перерахунку;
- здійснювати облік операцій із купівлі та продажу іноземної валюти.

Практичне заняття: Облік і оподаткування валютних операцій

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. Система нормативного регулювання валютних операцій в Україні.**
- 2. Порядок відображення операцій в іноземній валюті.**
- 3. Курсові різниці: зміст, порядок розрахунку та відображення в обліку.**
- 4. Позитивні і негативні курсові різниці на рахунках обліку.**
- 5. Методичні підходи до накопичення, реєстрації облікової інформації та складання звітності про витрати підприємства.**

Доповнення

Реферативні виступи на теми:

1. Відображення в обліку курсових різниць відповідно до національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.
2. Особливості валютного регулювання країн ЄС.
3. Роль та значення іноземної валюти в грошовому обороті суб'єктів господарювання.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Охарактеризуйте структуру системи валютного регулювання в Україні.
2. Які технічні документи НБУ націлені на реалізацію нових вимог валютного законодавства в Україні.
3. Назвіть послаблення на валютному ринку стосовно проведення окремих зовнішньо-економічних операцій.
4. Що таке валютний курс? За яким принципом бухгалтерського обліку він виникає?
5. Дайте визначення монетарних статей. Перелічіть монетарні статті балансу.
6. Дайте визначення немонетарних статей. Назвіть немонетарні статті балансу.
7. Що таке курсові різниці, в яких випадках вони відображаються?
8. Назвіть періоди щодо перерахунку заборгованості в іноземній валюті.
9. Розкрийте поняття валютних цінностей та операцій з ними.
10. Охарактеризуйте поняття та види валютного курсу.
11. Охарактеризуйте поняття курсових різниць. Сумові різниці.
12. Наведіть види валютних рахунків.
13. Розкрийте порядок обліку і оподаткування операцій на валютних рахунках.
14. Опишіть відмінності та особливості обліку позитивних та негативних курсових різниць.
15. Розкрийте особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій з придбання іноземної валюти?
16. Розкрийте особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій з продажу іноземної валюти?

Термінологічний словник

Валютний курс (exchange rate) – це курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

Операція в іноземній валюті – це господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка спричиняє проведення розрахунків в іноземній валюті.

Курсові різниці (exchange rate differences) – це різниці між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах.

Грошова одиниця – це встановлений у законодавчому порядку грошовий знак. Вона служить для вимірювання цін товарів та послуг.

Основна діяльність – операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Монетарна стаття – стаття балансу, які відображають грошові кошти, а також такі активи і зобов'язання, які будуть одержані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.

Немонетарна стаття – всі інші статті балансу, які відображають активи чи зобов'язання, які не будуть сплачені у фіксованій сумі грошей або їх еквівалентів.

Балансова вартість іноземної валюти – це вартість іноземної валюти, визначена за офіційним курсом національної валюти до іноземної валюти, на дату звітного балансу або на дату здійснення операції залежно від того, яка дата настала пізніше.

ТЕСТИ

Тест 1. Яка з перелічених нижче постанов має тимчасовий характер щодо регулювання валютних операцій в Україні?

- а) постанова №1: «Про затвердження Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України»;
- б) постанова №2: «Про затвердження Положення про здійснення операцій із валютними цінностями»;
- в) постанова №3: «Про затвердження Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей»;
- г) постанова №5: «Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті»;
- д) постанова №6: «Про затвердження Положення про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками».

Тест 2. Вказати ліміт на перекази іноземної валюти за кордон без відкриття рахунку для фізичних осіб:

- а) з 15 000 до 150 000 на рік;
- б) з 20 000 до 150 000 на рік;
- в) з 15 000 до 100 000 на рік;

г) з 15 000 до 200 000 на рік;

д) з 10 000 до 100 000 на рік.

Тест 3. Згідно нової системи валютного регулювання з 7 лютого 2019 року було скасовано:

а) здійснення інвестицій та кредитувати резидентів з рахунку ЛОРО в гривнях банку-нерезидента;

б) валютний нагляд за експортно-імпортними операціями до 150 тис. грн;

в) укладання банками валютних свопів з резидентами та нерезидентами;

г) використання рахунків юридичних осіб за кордоном (крім операцій з переказів коштів з України на такі рахунки);

д) безлімітні інвестиції банків в цінні папери інвестиційного класу.

Тест 4. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про господарські операції в іноземній валюті та відображення показників статей фінансової звітності суб'єктів господарювання за межами України у грошовій одиниці України визначає:

а) П(С)БО 16;

б) П(С)БО 18;

в) П(С)БО 19;

г) П(С)БО 20;

д) П(С)БО 21.

Тест 5. Під поняттям «валютний курс» слід розуміти:

а) курс, який можна визначити відношенням цін товарів двох країн, узятих у відповідній валюті;

б) курс, який показує обмінний курс валют, що діє зараз на валютному ринку;

в) курс валют за терміновою угодою;

г) курс національної грошової одиниці України до національної грошової одиниці іншої країни;

д) курс, який змінюється залежно від ринкового попиту та пропозиції.

Тест 6. До монетарних статей можна віднести:

а) дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті;

б) довгострокові та поточні позики, погашення яких буде не у грошовій формі;

в) дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню шляхом отримання товарів (робіт, послуг);

г) запаси;

д) нерозподілений прибуток.

Тест 7. До немонетарних статей можна віднести:

а) несплачений статутний капітал;

б) зареєстрований (пайовий) капітал;

в) довгострокові й поточні позики;

- г) векселі видані, виражені в іноземній валюті;
- д) дебіторська заборгованість, яка підлягає погашенню у іноземній валюті.

Тест 8. Залежно від виду діяльності курсові різниці поділяються на:

- а) операційні та неопераційні;
- б) позитивні та негативні;
- в) операційні та інвестиційні;
- г) неопераційні та фінансові;
- д) операційні та фінансові.

Тест 9. Для обліку доходів від неопераційних курсових різниць використовують рахунок:

- а) 714;
- б) 715;
- в) 744;
- г) 974;
- д) 945.

Тест 10. Для обліку втрат від операційних курсових різниць використовують рахунок:

- а) 945;
- б) 974;
- в) 744;
- г) 714;
- д) 942.

Тест 11. На дату балансу здійснюється перерахунок:

- а) немонетарних статей;
- б) монетарних статей;
- в) активу балансу;
- г) пасиву балансу;
- д) всіх статей балансу.

Тест 12. Для обліку доходів від операційних курсових різниць використовують рахунок:

- а) 744;
- б) 942;
- в) 974;
- г) 714;
- д) 712.

Тест 13. Для обліку втрат від неопераційних курсових різниць використовують рахунок:

- а) 945;
- б) 744;
- в) 712;
- г) 975;

д) 974.

Тест 14. Коли здійснюється розрахунок курсових різниць за монетарними статтями у іноземній валюті?

- а) перерахунок не здійснюється;
- б) на дату балансу;
- в) на дату проведення розрахунків;
- г) на дату проведення розрахунків і на дату балансу;
- д) на дату здійснення операції.

Тест 15. До операційної курсової різниці можна віднести:

- а) курсова різниця від перерахунку дебіторської заборгованості покупців за відвантажену продукцію;
- б) курсова різниця від перерахунку фінансових інвестицій за межами України;
- в) курсова різниця у зв'язку зі зміною курсу за позикою банку в іноземній валюті;
- г) курсова різниця від перерахунку монетарних статей фінансової діяльності;
- д) курсова різниця від перерахунку монетарних статей інвестиційної діяльності.

Тест 16. Сформулюйте економічний зміст наступного бухгалтерського проведення: Дт 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті» Кт 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»:

- а) списано іноземну валюту для продажу;
- б) зараховано виручку, отриману від продажу іноземної валюти, за вирахуванням банківської комісійної винагороди;
- в) відображено комісійну винагороду банку;
- г) отримано виручку в іноземній валюті;
- д) перераховано гривні на придбання валюти.

Тест 17. Яким бухгалтерським проведенням відображається перерахування і сплату митних платежів?

- а) Дт 942, Кт 334;
- б) Дт 337, Кт 311;
- в) Дт 312, Кт 362;
- г) Дт 632, Кт 337;
- д) Дт 942, Кт 333.

Тест 18. Розкрийте економічний зміст наступного бухгалтерського проведення: Дт 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті» Кт 711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти»:

- а) списано собівартість реалізованої валюти;
- б) відображено комісійну винагороду банку;
- в) відображено прибуток від продажу валюти;

- г) відображено у складі доходів різницю між комерційним курсом та курсом НБУ, який діяв на дату реалізації;
- д) зараховано на поточний рахунок в національній валюті виручку від реалізації іноземної валюти.

Тест 19. Яким бухгалтерським проведенням відображається зарахування валюти на рахунок підприємства за певним курсом?

- а) Дт 312, Кт 333;
б) Дт 311, Кт 333;
в) Дт 333, Кт 311;
г) Дт 942, Кт 333;
д) Дт 685, Кт 333.

Тест 20. Яким бухгалтерським проведенням відображається зарахування виручки, отриманої від продажу іноземної валюти, без урахування банківської комісійної винагороди?

- а) Дт 312, Кт 333;
б) Дт 333, Кт 311;
в) Дт 311, Кт 377;
г) Дт 311, Кт 333;
д) Дт 92, Кт 377.

Тест 21. Статті балансу, які відображають грошові кошти, а також активи й зобов'язання, які будуть одержані чи сплачені у фіксованій сумі грошей або їхніх еквівалентів – це?

- а) немонетарні статті;
б) монетарні статті;
в) валютні статті;
г) фінансові інвестиції;
д) векселі.

Тест 22. Що НЕ відноситься до монетарних статей?

- а) довгострокові й поточні позики
б) резервний капітал;
в) іноземна валюта (грошові знаки) в касі підприємства;
г) цінні папери, які виражені у іноземній валюті, якщо вони не враховані як інвестиції;
д) неоплачений капітал.

Виробнича ситуація 3.1

Необхідно: розрахувати залишок невикористаних коштів, які повернені на поточний рахунок в національній валюті. Облік господарських операцій подати у таблиці.

10.11.2020 р. на підставі заяви підприємства банк зарахував 270000 грн. для купівлі 10000 \$. На дату купівлі валюти (11.11.2020 р.) курс

міжбанківського валютного ринку становив 25,67 грн. за дол., курс НБУ – 25,580051 грн. за дол.

Виробнича ситуація 3.2

Необхідно: розрахувати дохід від курсових різниць. Облік господарських операцій подати у таблиці.

10.11.2020 р. на розподільчий рахунок банку за договором купівлі-продажу отримана авансова оплата у розмірі 10000 \$. 11.11.2020 р. банк продав 6500 \$ на міжбанківському валютному ринку України за курсом 25,63 грн за дол. Курс НБУ на 10.11.2020 р. становив 25,56 грн за 1 дол., на 11.11.2020 р. становив 25,58 грн за 1 дол.

Тема 4. Облік і оподаткування розрахункових операцій

Після вивчення теми 4 студент повинен знати:

- основні форми безготівкових розрахунків, які застосовуються у ЗЕД;
- процес відображення в бухгалтерському обліку записів щодо форм безготівкових розрахунків;
- процес розрахунків банківським переказом;
- процес відображення в бухгалтерському обліку розрахунків переказом;
- можливості кредитування банків-резидентів та банків-нерезидентів;
- ознаки системи митних платежів;
- особливості обліку розрахунків у готівковій та безготівковій іноземній валюті.

Після вивчення теми 4 студент повинен уміти:

- визначати форми розрахунків у сфері зовнішнь-економічних операціях;
- вести облік безготівкових розрахунків;
- орієнтуватися у системі митних платежів;
- вести облік розрахунків у готівковій та безготівковій іноземній валюті.

Практичне заняття: Облік і оподаткування розрахункових операцій

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Форми безготівкових розрахунків, що використовують у зовнішньоекономічній діяльності. Відображення на рахунках обліку записів щодо форм безготівкових розрахунків.

2. **Кредити банків-резидентів, кредити банків-нерезидентів.**
3. **Облік розрахунків за податками та обов'язковими платежами зовнішньоекономічної діяльності.**
4. **Розрахунки у безготівковій іноземній валюті.**
5. **Розрахунки в готівковій іноземній валюті.**

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Особливості відображення в обліку експортера факторингових та форфейтингових операцій.
2. Облік розрахунків за податками й обов'язковими платежами у сфері зовнішньоекономічної діяльності провідних країн ЄС.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Назвіть найпоширеніші форми міжнародних розрахунків.
2. Назвіть особливості проведення міжнародних банківських переказів.
3. Розкрийте особливості розрахунків інкасо та їхнє відображення в системі обліку.
4. Розкрийте суть акредитивної форми розрахунків.
5. Опишіть види акредитивів та порядок їхнього здійснення.
6. Розкрийте порядок здійснення розрахунків векселем.
7. Розкрийте порядок здійснення міжнародних розрахунків у формі відкритого рахунку.
8. Назвіть недоліки, які виникають під час застосування різних видів міжнародних розрахунків.
9. Розкрийте поняття міжнародних розрахунків, їх види.
10. Наведіть методику проведення розрахунків за допомогою банківського переказу.
11. Охарактеризуйте акредитивну форму розрахунків.
12. Наведіть методику проведення розрахунків за допомогою документального інкасо.
13. Розкрийте методику обліку і оподаткування кредитних операцій в іноземній валюті.

Термінологічний словник

Трансферт – письмовий переказ іноземної валюти з однієї країни в іншу – від вітчизняного імпортера (переказодавця) імпортеру-отримувачу (бенефіціару).

Банківський переказ – це доручення банку своєму банку-кореспонденту виплатити певну суму грошей за розпорядженням і за рахунок

переказодавця іноземному отримувачу (бенефіціару) із зазначенням способу відшкодування банку-платнику виплаченої ним суми.

Акредитив – зобов'язання покупця відкрити акредитив (окремий рахунок для безготівкових розрахунків) у банку-емітенті на певну суму в узгодженій валюті на користь продавця до встановленого договором терміну.

Документарний (товарний) акредитив – акредитив, виплата за яким не проводиться без надання комерційних документів.

Інкасо – це домовленість експортера зі своїм банком, що передбачає зобов'язання передати товарні документи імпортеру тільки після оплати ним відвантаженого товару. Інкасова форма, що застосовується у міжнародних розрахунках, називається, відповідно, імпортне інкасо та експортне інкасо.

Розрахунковий чек – письмове розпорядження, наказ покупця (чекодавця) банку-платнику про сплату зазначеної у ньому суми чекодержателю (пред'явнику) або за їхнім наказом іншим особам (ордерний чек) за рахунок коштів чекодавця, що є у банку.

ТЕСТИ

Тест 1. Учасниками інкасо є всі, крім:

- а) банк-ремітент;
- б) представляючий банк;
- в) довіритель-клієнт;
- г) інкасуєчий банк;
- д) бенефіціар.

Тест 2. Відповідно до Женевської конвенції про чек (1931 р.), яка регулює чековий обіг у міжнародних розрахунках, термін його дії (в межах однієї країни) становить:

- а) 20 днів;
- б) 8 днів;
- в) 80 днів;
- г) 3 дні;
- д) 10 днів.

Тест 3. Встановіть порядок розрахунків банківським переказом (1-заява на переказ, 2-платіжне доручення, 3-оформлення контракту, 4-зарахування коштів, 5-поставка товару).

- а) 1,3,4,5,2;
- б) 1,2,3,4,5;
- в) 5,3,1,2,4;
- г) 3,1,5,2,4;
- д) 3,5,1,2,4.

Тест 4. Сплачено банку комісійну винагороду за здійснення операцій банківським переказом:

- а) Дт 371 Кт 312;
- б) Дт 92 Кт 312;
- в) Дт 632 Кт 312;
- г) Дт 314 Кт 681;
- д) Дт 312 Кт 362.

Тест 5. Найменш поширеною формою розрахунків при зовнішньоекономічній діяльності є:

- а) трансферт;
- б) банківський переказ;
- в) акредитив;
- г) розрахунок чеками;
- д) інкасо.

Тест 6. Назвіть недоліки інкасової форми розрахунків:

- а) тривалий проміжок в часі між відвантаженням товару, передачею супровідних документів до банку та отриманням платежу, що уповільнює оборотність коштів імпортера;
- б) зменшення витрат – імпортер уникає витрат на імпортний акредитив і може отримати вигоду з низької ціни купівлі, оскільки виключено, що експортер може знехтувати деякими заощадженнями;
- в) відстрочка платежу – інкасова форма розрахунків є прийнятна для імпортера щодо часу для платежу, зазвичай можлива затримка платежу до прибуття товарів;
- г) зручність – купівля на основі інкасо дозволяє імпортеру уникнути ускладнень з відкриттям акредитиву;
- д) зменшення ризику дострокової передачі товарів – експортер може захиститися від передачі товарів до того, як імпортер здійснить платіж чи акцептує тратту.

Тест 7. Основні форми міжнародних розрахунків:

- а) вексель та інкасо;
- б) банківський переказ і акредитив;
- в) чек і банківський переказ;
- г) авансовий платіж розрахунки з відкритими рахунками;
- д) розрахунки за відкритими рахунками і чек.

Тест 8. В Україні основними фінансово-валютними обмеженнями розрахунків за експортно-імпортними операціями не є:

- а) сувора регламентація термінів їхнього здійснення;
- б) обмеження авансових платежів у національній валюті;
- в) обмеження авансових платежів у іноземній валюті;

- г) обов'язкові авансові платежі по експортним операціям із використанням платежів у національній валюті;
 д) обов'язкові авансові платежі по експортним операціям із використанням платежів в іноземній валюті.

Тест 9. В Україні основними фінансово-валютними обмеженнями розрахунків за експортно-імпортними операціями є:

- а) сувора регламентація термінів їхнього здійснення;
 б) одержання або надання платежів у валюті;
 в) обов'язкові авансові платежі по імпортним операціям із використанням платежів у національній валюті;
 г) обов'язкові авансові платежі по імпортним операціям із використанням платежів у іноземній валюті;
 д) одержання або надання платежів у національній валюті.

Тест 10. Облік розрахунків акредитивами у випадку відкриття покритого акредитиву ведуть на рахунках:

- а) 601 та 602;
 б) 313 та 314;
 в) 601 та 314;
 г) 313 та 601;
 д) 602 та 313.

Тест 11. Облік розрахунків акредитивами у разі відкриття непокритого акредитиву:

- а) 601 та 602;
 б) 313 та 314;
 в) 601 та 314;
 г) 313 та 601;
 д) 602 та 313.

Тест 12. Об'єднайте значення основних форм безготівкових розрахунків з їхніми визначеннями:

Значення	Визначення
1. Банківський переказ	а) це домовленість експортера зі своїм банком, яке передбачає зобов'язання передати товарні супровідні документи імпортеру тільки після сплати ним відвантаженого товару.
2. Трансферт	б) це доручення банку своєму банку-кореспонденту виплатити конкретну суму грошей за розпорядженням і за рахунок переказодавця іноземному отримувачу (бенефіціару) із встановленням способу відшкодування банку-платнику виплаченої ним суми.
3. Інкасова форма розрахунків у зовнішньоторговельній практиці	в) письмове розпорядження, наказ покупця (чекодавця) банку-платнику про сплату вказаної у ньому суми чекодержателю (пред'явнику) чи за їхнім наказом іншим особам (ордерний чек) за рахунок коштів чекодавця, які є у банку.
4. Розрахунковий чек	г) письмовий переказ іноземної валюти із однієї країни в іншу – від вітчизняного імпортера (переказодавця) імпортеру-отримувачу (бенефіціару).

Виробнича ситуація 4.1

Необхідно: побудувати системи податкового і фінансового обліку розрахунків з банком-нерезидентом з одержання довгострокового кредиту у іноземній валюті, нарахування і сплати відсотків за користування таким кредитом, повернення в погашення довгострокового кредиту часткової суми.

Дані для виконання:

Підприємство отримало 1 лютого 2020 р. кредит у розмірі 24 тис. дол. на два роки на умовах щомісячного погашення основної суми кредиту і відсотків за користування. Зміст господарських операцій наведено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

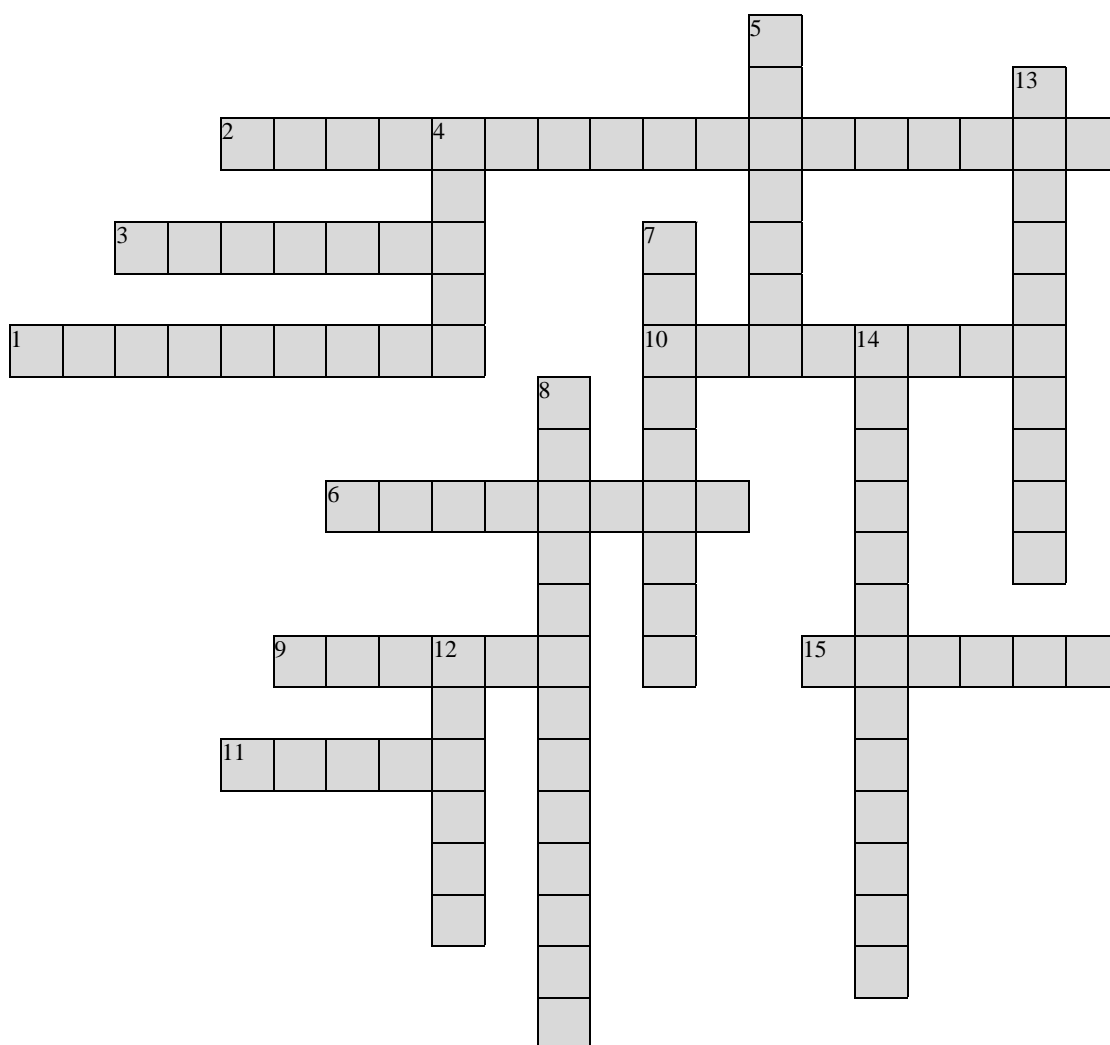
Облік довгострокових банківських кредитів у іноземній валюті

№	Зміст господарської операції	Сума дол./грн
1	Отримано 1.02.0X р довгостроковий кредит у іноземній валюті.	24000
2	Частину зобов'язань за довгостроковим кредитом у іноземній валюті переведено до поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями у іноземній валюті.	?
3	1.03.0X р. перераховано в рахунок погашення заборгованості за довгостроковий кредит у іноземній валюті.	?
4	Розраховано курсову різницю від суми погашеної заборгованості.	?
5	1.03.0X р. нараховані 3,5 % річних від залишкової суми за користування довгостроковим кредитом.	?
6	Нараховано податок з доходів нерезидентів.	?
7	1.03.0X р. перераховано кошти в погашення заборгованості по відсотках за користування кредитом.	?
8	На дату балансу розраховано курсову різницю у зв'язку з перерахуванням заборгованості по довгостроковому кредиту у іноземній валюті.	
	– від суми, яка визначена як поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями у іноземній валюті?	?
	– від суми довгострокової заборгованості?	?
9	1.04.0X. частину зобов'язань за довгостроковим кредитом у іноземній валюті переведено до складу поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями у іноземній валюті.	?

Кросворд

1. Письмовий переказ іноземної валюти із однієї країни у іншу – від вітчизняного імпортера до іноземного імпортера-отримувача.
2. Митні платежі встановлюються найвищими державними органами влади, а тому за рівнем запровадження належать до _____ податків.
3. Відкриття акредитива проводять за _____ рахунку 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті» або 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті» з кредиту поточних розрахункових рахунків.

4. Уповноважений банк установлює _____ залишків іноземної валюти в касі суб'єктів підприємницької діяльності.
5. Банківський _____ є найпоширенішою формою розрахунків, через те що кошти, які зараховані на рахунок отримувача неможливо відкликати, окрім того характеризується технологічною простотою його здійснення, короткими термінами розрахунків та відносно невисоким розміром оплати банківських послуг.
6. Одним із основних платежів, що нараховуються митними органами є _____ збір.

7. _____ за своїм змістом є суворим зобов'язанням банку виплатити продавцю за рахунок покупця конкретну суму, якщо продавець надасть у визначений термін документи про виконання договірних зобов'язань зі своєї сторони.
8. Письмове розпорядження, наказ покупця банку-платнику про сплату зазначеної у ньому суми чекодержателю або за їхнім наказом іншим особам за рахунок коштів чекодавця, що є у банку це – _____ чек.

9. Облік іноземної валюти, що знаходиться на рахунках в банківських установах, підприємства ведуть на активному рахунку 31 «Рахунки в _____».
10. Фізична особа, яка на законній підставі постійно перебуває, мешкає у якійсь країні, але є громадяном іншої країни.
11. _____ інкасо (інкасо фінансових документів) не вимагає комерційних документів, тоді як документарне інкасо вимагає їх додавання.
12. Фінансовий _____ – кошти, які надаються у позику юридичній чи фізичній особі на визначений термін та під відсотки.
13. Національний банк України розширив для вповноважених банків здатність залучати від нерезидентів так звані «_____» кредити й позики у національній валюті (фактичною валютою яких є гривня, а усі платежі між кредитором і позичальником здійснюються тільки у іноземній валюті).
14. _____ акредитив – акредитив, за яким виплата не здійснюється без надання необхідних комерційних документів.
15. Одною з основних форм безготівкових розрахунків вітчизняних підприємств з іноземними підприємствами є _____ .

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ОКРЕМИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ СУБ'ЄКТІВ ЗЕД

Тема 5. Облік і оподаткування експортних операцій

Після вивчення теми 5 студент повинен знати:

- трактування змісту поняття «експортних операцій» в нормативно-правових актах;
- передумови здійснення експортних операцій;
- порядок ліцензування експортних операцій, види експортних ліцензій;
- особливості обліку експортних операцій;
- особливості документального забезпечення митного оформлення експортних операцій;
- порядок оцінки товарів при експорті;
- податки та збори, які стягуються за митне оформлення експортних операцій;
- особливості обліку експорту продукції (товарів, робіт, послуг) з наступною, попередньою та частковою оплатою;
- методику обліку і оподаткування реекспортних операцій.

Після вивчення теми 5 студент повинен уміти:

- вести облік експортних та реекспортних операцій;
- розраховувати вартість товарів при експорті;
- формувати документи митного оформлення експортних операцій;
- обчислювати податки та збори при експортних операціях та відображати їх на рахунках бухгалтерського обліку;
- вести облік експорту продукції (товарів, робіт, послуг) з наступною, попередньою та частковою оплатою.

Практичне заняття: Облік і оподаткування експортних операцій

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. *Дефініції поняття «експорт» у різних нормативно-правових актах.*
  2. *Визначення поняття прямого та непрямого експорту.*
  3. *Класифікація експортних операцій.*
  4. *Бухгалтерський облік експортних операцій.*
  5. *Особливості оподаткування експортних операцій.*
  6. *Порядок оподаткування ПДВ міжнародних перевезень.*
- Послідовність виплати нерезиденту неустойки: оподаткування податком доходу.*

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Порядок митного оформлення експортних поставок та їх відображення в бухгалтерському обліку.
2. Облік авансових платежів та гарантійних сум.
3. Облік продажу товарів через посередника.
4. Облік експорту робіт, послуг, прав.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Перелічіть основні завдання бухгалтерського обліку експортних операцій.
2. Перелічіть нормативно-правові акти, які регламентують господарські операції з експорту товарно-матеріальних цінностей та послуг.
3. Назвіть рахунок, який використовується для обліку іноземної валюти. Дайте його характеристику.
4. Охарактеризуйте контракт на експорт товарів (робіт, послуг).
5. Розкрийте передумови здійснення експортних операцій.
6. Охарактеризуйте етапи митного оформлення товарів та інших предметів.
7. Розкрийте порядок ліцензування експортних операцій.
8. Назвіть види експортних ліцензій та охарактеризуйте їх.
9. Охарактеризуйте документацію в зовнішньоекономічній діяльності експортних операцій.
10. Висвітліть особливості бухгалтерського обліку експортних операцій.
11. Розкрийте формування вартості експортних товарно-матеріальних цінностей та послуг.
12. Розкрийте порядок оцінки товарів при експорті.
13. Висвітліть особливості документального забезпечення митного оформлення експортних операцій.
14. Розкрийте особливості обліку експорту продукції (товарів, робіт, послуг) з наступною, попередньою і частковою оплатою.
15. Назвіть товари, які є об'єктами оподаткування ПДВ при вивезенні за межі України.
16. Охарактеризуйте податки та збори за митне оформлення експортних операцій.
17. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій.
18. Наведіть особливості визнання доходу в бухгалтерському обліку експортних операцій.
19. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій за умов наступної оплати.
20. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій

за умов передоплати.

21. Розкрийте методику обліку і оподаткування реекспортних операцій.

22. Розкрийте порядок здійснення розрахунків за експортними операціями та розрахунку ПДВ.

23. Розкрийте методику обліку операцій з експорту товарів (робіт, послуг) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

Термінологічний словник

Експорт – митний режим, відповідно до якого товари вивозяться за межі митної території України для вільного обігу без зобов'язання про їх повернення на цю територію та без встановлення умов їх використання за межами митної території України.

Прямий експорт передбачає реалізацію товарів чи послуг безпосередньо їх покупцю – іноземному суб'єкту господарювання.

Непрямий експорт – передбачає реалізацію товарів через торговельних посередників.

Експорт капіталу передбачає вивезення за межі України капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків.

ТЕСТИ

Тест 1. *Експорт* – це:

а) процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передавання інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень;

б) митний режим, у відповідності до якого товари вивозяться за межі митної території України для вільного обігу без зобов'язання їхнього повернення та без встановлення умов використання за межами митної території України;

в) граничний обсяг товарів певної категорії, визначений тільки у вартісних одиницях, який дозволено експортувати з України (імпортувати на територію України) протягом визначеного терміну;

г) розвиток економічної різноманітності та рівноправний захист усіх суб'єктів господарювання державою;

д) ввезення товарів, послуг.

Тест 2. *Юридична особа не може здійснювати експорт товарів у разі дотримання наступної умови:*

- а) здійснення експортних господарських операцій має бути передбачено статутними документами;
- б) контракт на експорт має відповідати усім вимогам, визначених Положенням про форму зовнішньоекономічних договорів;
- в) здійснення експортних операцій не повинно бути передбачено статутними документами;
- г) під час визначення предмета експорту необхідно враховувати такі обмеження – квотування, які визначені законодавством України;
- д) при визначенні предмета експорту необхідно враховувати такі обмеження – ліцензування експорту, яке визначено законодавством України.

Тест 3. Залежно від предмета експорту митним органам надаються наступні документи, окрім:

- а) митна декларація, яка підтверджує факт перетину митної території і право на застосування нульової ставки за податком на додану вартість;
- б) товаросупровідні документи – транспортні накладні;
- в) рахунки-фактури, інвойси;
- г) дозволи, сертифікати залежно від виду експортованого товару (ветеринарний сертифікат, фітосанітарний сертифікат, дозвіл Міністерства культури та ін.);
- д) платіжні документи на переказ сум тільки митних платежів.

Тест 4. Під час здійснення розрахунків за зовнішньоекономічними операціями потрібно враховувати вимоги, встановлені Законом України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», відповідно до якого виручка резидентів підлягає зарахуванню на їхні валютні рахунки у вповноважених банках в строки виплати заборгованостей, що вказані в договорі, але не пізніше:

- а) 110 календарних днів;
- б) 150 календарних днів;
- в) 180 календарних днів;
- г) 170 календарних днів;
- д) 200 календарних днів.

Тест 7. Розрізняють такі види експорту:

- а) вертикальний та горизонтальний;
- б) індивідуальний та груповий;
- в) прямий та непрямий;
- г) прямий та кривий;
- д) індивідуальний та непрямий.

Тест 8. Використання іноземної валюти у розрахунках прямого експорту, які обумовлюють методика бухгалтерського обліку і оподаткування визначає такі особливості цих операцій, окрім:

- а) погашення заборгованості покупцем відбувається у іноземній валюті;

- б) доходи визнаються у іноземній валюті;
- в) умови поставки визначаються INCOTERMS 2020;
- г) доходи визнаються у національній валюті;
- д) частина витрат на збут понесена у іноземній валюті.

Тест 9. Товари, що походять з інших країн, не можуть вивозитися за межі митної території України в режимі реекспорту, якщо:

- а) митному органу надано дозвіл уповноваженого Кабінетом Міністрів України органу або органу, який визначено міжнародним договором України, укладеним у визначеному законом порядку, на реекспорт товарів;
- б) товари, які реекспортуються, перебувають в тому ж стані, у якому вони перебували на момент ввезення на митну територію України, окрім змін внаслідок природного зношення чи втрат за нормальних умов транспортування й зберігання;
- в) товари, які реекспортуються, не використовувалися на території України з метою отримання прибутку;
- г) товари, які реекспортуються, вивозяться не пізніше, ніж через пів року з дня їхнього ввезення на митну територію України;
- д) товари, які реекспортуються, вивозяться не пізніше, ніж через один рік з дня їхнього ввезення на митну територію України.

Тест 10. Не є основним завданням обліку експортних операцій:

- а) формування достовірної інформації про валютний курс;
- б) формування достовірної інформації про реалізацію експортованих товарів;
- в) своєчасне виявлення і правильне визначення експортних операцій;
- г) формування достовірної інформації щодо стану розрахунків з іноземними покупцями та посередниками;
- д) формування достовірної інформації про курсові різниці.

Тест 11. Вкажіть заборонені в Україні види експорту:

- а) вивіз товарів народного споживання;
- б) вивіз металів;
- в) вивіз із території України предметів, які представляють національне, історичне чи культурне надбання українського народу;
- г) вивіз ядерних реакторів, котлів, машин;
- д) вивіз насіння та плодів олійних рослин.

Тест 12. Вказати правильну кореспонденцію: отримали оплату від нерезидента в іноземній валюті:

- а) Дт 311 Кт 362;
- б) Дт 314 Кт 362;
- в) Дт 314 Кт 632;
- г) Дт 377 Кт 311;
- д) Дт 93 Кт 377.

Тест 13. Реекспорт – це:

- а) продаж та вивезення за кордон раніше вивезеного товару який не піддавався ніякій обробці;
- б) ввезення товару, раніше вивезеного з митної території України;
- в) режим, відповідно до якого товари або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів і зборів України;
- г) режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- д) вивіз із митної території країни за кордон товарів і послуг без зобов'язання їхнього зворотнього повернення.

Тест 14. Вкажіть країну, в якій сплачуються податки, мито та збори під час здійснення бартерних операцій:

- а) в країні де укладено контракт;
- б) в країні, яка виступала ініціатором проведення бартерних операцій;
- в) обидві сторони сплачують в своїй країні самостійно без будь-яких взаємних розрахунків;
- г) взагалі не сплачують жодних податків, мит і зборів;
- д) тільки в деяких окремих випадках.

Тест 15. Основою обліку експортних операцій є договір:

- а) купівлі-продажу;
- б) постачання;
- в) отримання;
- г) дарування;
- д) оренди.

Тест 16. Протягом скількох календарних днів виручка резидентів підлягає зарахуванню на їхні валютні рахунки у вповноважених банках?

- а) не пізніше 100 календарних днів з дати митного оформлення;
- б) не пізніше 120 календарних днів з дати митного оформлення;
- в) не пізніше 150 календарних днів з дати митного оформлення;
- г) не пізніше 160 календарних днів з дати митного оформлення;
- д) не пізніше 180 календарних днів з дати митного оформлення.

Тест 17. Визначте правильне формулювання мита:

- а) податок, що сплачується за товари чи предмети, які імпортують в Україну;
- б) податок що сплачується за підакцизні товари;
- в) податок, що сплачується за товари, які перетинають митний кордон України;
- г) податок, що сплачується за товари чи предмети, які експортують з України;

д) податок, що входить в ціну товарів та сплачується покупцем.

Тест 18. Як класифікуються мита за видами?

- а) прямі і непрямі;
- б) внутрішні і зовнішні;
- в) адвалорні, специфічні і комбіновані;
- г) прямі, внутрішні і адвалерні;
- д) постійні і сезонні.

Тест 19. Вказати правильну кореспонденцію сплаченого мита:

- а) Дт 93 Кт 377;
- б) Дт 377 Кт 311;
- в) Дт 312 Кт 681;
- г) Дт 681 Кт 362;
- д) Дт 312 Кт 362.

Тест 20. Що не входить до основних завдань обліку експортних операцій?

- а) формування достовірної інформації про курсові різниці;
- б) своєчасне виявлення і правильне визначення експортних операцій;
- в) формування достовірної інформації про реалізацію експортованих товарів;
- г) формування достовірної інформації щодо стану розрахунків з іноземними покупцями й посередниками;
- д) формування достовірної інформація про валютну політику держави.

Тест 21. На якому рахунку відображаються витрати пов'язані з експортом товарів?

- а) 93 «Витрати на збут»;
- б) 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»;
- в) 93 «Витрати на збут» з наступним списанням на рахунок 79 «Фінансові результати»;
- г) 95 «Фінансові витрати»;
- д) 97 «Інші витрати».

Тест 22. Непрямий експорт – це:

- а) реалізація товарів через торговельних посередників;
- б) реалізація товарів чи послуг безпосередньо їх покупцю;
- в) прямий безгрошовий обмін товарами або послуг;
- г) продаж та вивезення за кордон раніше вивезеного товару який не піддавався ніякій обробці;
- д) ввезення товару, раніше вивезеного з митної території України.

Тест 23. Встановіть відповідність між видами експорту:

1. Залежно від організації зв'язків з нерезидентами-покупцями товарів (робіт, послуг)	а) експорт товарно-матеріальних цінностей, капіталу;
2. Залежно від строків оплати товару	б) простий експорт, реекспорт;

3. Залежно від об'єкта експорту	в) операційна, фінансова та інвестиційна діяльність;
4. Залежно від виду діяльності	г) прямий та непрямий;
5. Залежно від обмежень, передбачених при здійсненні операції	д) розрахунки за допомогою грошових коштів, бартер;
6. За походженням експортованих ТМЦ	ж) операції, які обмежені за терміном виконання та митним бар'єром;
7. За формою розрахунків	з) здійснюється на умовах їх передоплати, або відстрочки оплати.

Виробнича ситуація 5.1

Необхідно: відобразити у бухгалтерському обліку розрахунки комісіонера з підприємством-продавцем за умови їхнього здійснення у національній валюті України.

Реалізація готової продукції на підставі зовнішньоекономічного контракту (договору комісії на покупку) здійснюється за межі митної території України, укладеного нерезидентом (комітентом) з резидентом (комісіонером) на суму 20 000 дол., комісійна винагорода – 5000 дол.

За умовами договору перерахування комітентом комісіонерові коштів на купівлю продукції та винагороди проводиться у іноземній валюті.

Комісіонер купує продукцію у підприємства-виробника відповідно до договору самостійно і здійснює всі необхідні митні процедури.

Виробнича ситуація 5.2

Необхідно: відобразити у бухгалтерському обліку підприємства наведені господарські операції за умови, що відвантаження продукції друга подія, отримання коштів – перша.

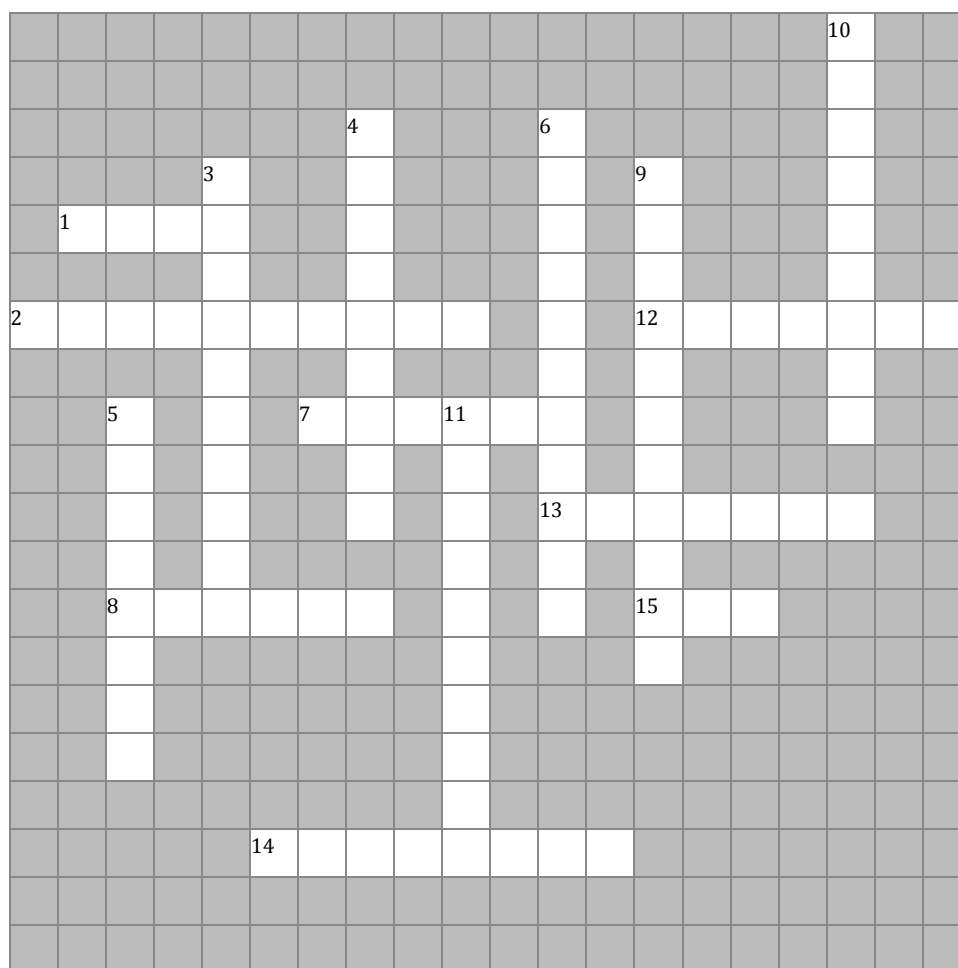
Відповідно до умов договору, укладеного з підприємством-нерезидентом, ТОВ «Карт-бланш» отримало передоплату 30 000 дол. за продукцію, на дату надходження цих коштів на розподільчий рахунок курс НБУ становив 26,8 грн/дол., а розмір обов'язкового продажу надходжень валюти на користь юридичних осіб – 55 %.

Обов'язковий продаж 19 500 дол., що становить 55 % від суми валютних надходжень, здійснено за комерційним курсом 26,95 грн/дол., а курс НБУ становив 26,75 грн/дол. В наказі про облікову політику підприємство визначило, що розрахунок курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті здійснюється на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції у її межах.

Курс НБУ на дату балансу становив 27,0 грн/дол. Після дати балансу ТОВ «Карт-бланш» сплатило аванс за послуги митного брокера, які пов'язані з експортом товарів, в розмірі 3400 грн., у тому числі ПДВ – 400 грн. Плата за митне оформлення товарів поза місцем розташування митних органів становить 1600 грн.

Кросворд

1. Під час експорту товарів з підприємств – експортерів стягуються _____.
2. Оподаткування експортних операцій податком на прибуток регулюється _____ кодексом.

3. Основою обліку експортних операцій є договір _____.
4. Базою оподаткування податком на додану вартість під час експорту продукції (товарів, робіт, послуг) є _____ ціна.
5. В декларації про прибуток підприємства зазначена сума доходу відображається в складі _____ доходів від продажу.
6. У податковому обліку відповідно ПКУ доходи виникають за першою подією: в момент _____ грошей від покупця у розмірі отриманих

грошових коштів за мінусом податку на додану вартість, або у момент відвантаження товару (виконання робіт, послуг).

7. Експорт – це _____ продукції (робіт, послуг) вітчизняними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності із вивезенням або без вивезення за митну територію України, включаючи реекспорт.

8. _____ експорт передбачає реалізацію продукції (товарів, послуг) безпосередньо покупцю – іноземному суб'єкту господарювання.

9. Залежно від термінів оплати товарів розрізняють експорт на умовах _____ та експорт на умовах відстрочки оплати.

10. За походженням експортованих товарно-матеріальних цінностей розрізняють простий експорт та _____ .

11. Один із документів який надається залежно від предмета експорту митним органам – митна _____ .

12. _____ – митний режим, згідно якого товари вивозяться за межі митної території України для вільного обігу без зобов'язання щодо їхнього повернення та без встановлення умов використання за межами митної території України.

13. _____ ставка податку на додану вартість застосовується лише при умовах фактичного вивезення товарів за межі митної території України.

14. _____ експорт – передбачає реалізацію товарів через торговельних посередників.

15. Для узагальнення інформації щодо розрахунків з іноземними покупцями та іншими дебіторами використовується Журнал № _____ і відомості аналітичного обліку за відповідними рахунками в національній і іноземній валютах.

Тема 6. Облік і оподаткування імпортних операцій

Після вивчення теми б студент повинен знати:

- трактування змісту поняття «імпортних операцій» в нормативно-правових актах;
- перелік обов'язкових документів при імпорті товарів та особливості їхнього оформлення;
- види імпортних операцій;
- способи обмеження імпорту;
- завдання обліку імпортних операцій;
- особливості обліку імпортних операцій;
- шляхи придбання імпортних товарів;
- документування операцій з руху імпортованих цінностей;
- податки та збори, які стягуються за митне оформлення імпортних операцій;

- особливості обліку імпорту товарів та послуг з наступною, попередньою і частковою оплатою;
- методику обліку і оподаткування реімпортних операцій.

Після вивчення теми б студент повинен уміти:

- вести облік імпортних та реекспортних операцій;
- розраховувати вартість товарів при імпорті;
- формувати документи митного оформлення імпортних операцій;
- обчислювати податки та збори при імпортних операціях та відображати їх на рахунках бухгалтерського обліку;
- окументування операцій з руху імпортованих товарно-матеріальних цінностей
- вести облік імпорту товарів та послуг з наступною, попередньою і частковою оплатою.

Практичне заняття: Облік і оподаткування імпорту товарно-матеріальних цінностей та послуг.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. *Поняття імпортних операцій та їх документальне оформлення.***
- 2. *Визначення поняття прямого та непрямого імпорту.***
- 3. *Класифікація імпортних операцій.***
- 4. *Бухгалтерський облік здійснення імпортних операцій.***

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Особливості митного оформлення та сплати митних платежів при імпорті.
2. Порядок оформлення та приймання імпортованих товарів за умови виявлення дефектів чи нестач.
3. Особливості документального оформлення та відображення в обліку імпорту робіт та послуг.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Розкрийте особливості документального оформлення імпортних господарських операцій.
2. Охарактеризуйте класифікацію імпортних господарських операцій.
3. Розкрийте особливості обліку імпорту товарно-матеріальних цінностей.
4. Наведіть методи визначення митної вартості при імпортних операціях.
5. Охарактеризуйте оподаткування імпортних операцій.
6. Розкрийте завдання обліку імпортних операцій.
7. Розкрийте методику обліку і оподаткування імпортних операцій за

умови наступної оплати.

8. Розкрийте методику обліку і оподаткування імпортних операцій за умови передоплати.

9. Розкрийте поняття та умови здійснення реімпортних операцій.

10. Наведіть порядок визначення первинної вартості імпортних товарів.

11. Розкрийте методику обліку операцій з імпорту товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

12. Наведіть особливості обліку операцій з імпорту робіт, послуг.

13. Охарактеризуйте аналітичний облік та облікові реєстри імпортних операцій.

Термінологічний словник

Антидемпінгове мито – додаткове мито на імпортні товари, що ввозяться в країну за цінами, нижче цін світового ринку або внутрішніх цін.

Імпортні операції (Imports) – купівля (у тому числі з оплатою в не грошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Прямий імпорт (Direct) – поставка товарів промисловими підприємствами безпосередньо іноземному споживачу або закупівлю у нього відповідних товарів.

Непрямий імпорт (Indirect) – купівлі товарів через торгових посередників.

Митна декларація (customs declaration) – заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Митний бар'єр – обмеження імпорту, метою якого є перешкоди ввезенню імпортних товарів через завищення ввізного мита.

ТЕСТИ

Тест 1. Купівля (в тому числі з оплатою у негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності продукції(товарів, робіт, послуг) з

ввезенням або без ввезення таких товарів на територію України, включаючи їхню купівлю, призначених для власного споживання суб'єктами господарювання України, розташованими за її межами – це .....

- а) обмін;
- б) експорт;
- в) продаж;
- г) бартер;
- д) імпорт.

Тест 2. Заява визначеної форми, у якій особою вказано митну процедуру, що підлягає застосуванню до продукції (товарів), та передбачені законодавством відомості щодо товарів, умов і способів їхнього переміщення через митний кордон України та про нарахування митних платежів, потрібних для застосування цієї процедури – це ...?

- а) податкова декларація;
- б) митна декларація;
- в) декларація з ПДВ;
- г) контракт;
- д) ТТН.

Тест 3. Що НЕ входить до обов'язкових документів при імпорті?

- а) сертифікати походження;
- б) контракт;
- в) ТТН;
- г) документи імпоротної фірми-постачальника;
- д) документи на послуги із зберігання товару.

Тест 4. Які існують методи здійснення експортно-імпорتنних операцій?

- а) горизонтальний і вертикальний;
- б) прямий і непрямий;
- в) директ-костинг та позамовний;
- г) індивідуальний та груповий;
- д) змішаний і лінійний;

Тест 5. Прямий метод імпорتنних операцій використовується:

- а) при закупівлі промислової сировини на основі довгострокових контрактів;
- б) при закупівлі побутових товарів у постачальників;
- в) при будь-якій закупівлі;
- г) при закупівлі вторинної сировини на основі короткострокових контрактів;
- д) при закупівлі елітних товарів;

Тест 6. До імпорتنних операцій НЕ відносяться:

- а) ввезення товарно-матеріальних цінностей чи отримання послуг у встановленому порядку бартерних договорів;

- б) придбання товарно-матеріальних цінностей у іноземних постачальників на умовах комерційного кредиту;
- в) ввезення товарів в рахунок централізованих імпортних закупок;
- г) вивезення товарно-матеріальних цінностей за межі країни;
- д) отримання товарно-матеріальних цінностей в якості безоплатної допомоги.

Тест 7. Митний бар'єр – це:

- а) додаткове мито на імпортні товари, які ввозяться на територію країни за цінами, які є нижчі цін світового ринку чи внутрішніх цін;
- б) обмеження імпорту, ціль якого перешкоди ввезенню імпортних товарів шляхом завищення ввізного мита;
- в) короткострокове обмеження імпорту на термін не більше 180 днів;
- г) довгострокове обмеження імпорту на строк більше 180 днів;
- д) додаткове мито на імпортні товари, які ввозяться на територію країни за цінами, які вищі цін світового ринку чи внутрішніх.

Тест 8. Основними завданнями бухгалтерського обліку імпортних операцій є:

- а) організація аналітичного обліку за найменуваннями, кількістю товарів, облікових партіях;
- б) формування вартості імпортованих товарів з урахуванням витрат;
- в) дотримання вимог валютного і митного законодавства;
- г) додаткове мито на імпортні товари, які ввозяться на територію країни за цінами, які вищі цін світового ринку чи внутрішніх;
- д) обов'язкове декларування імпортних операцій при перетині митної території України.

Тест 9. Що НЕ належить до особливостей обліку імпортних товарів?

- а) визначення вартості імпортованих товарів залежить від курсу валюти НБУ, а також від послідовності розрахунків за імпортовані товари;
- б) перевірка правильності документального оформлення товарних і розрахункових операцій;
- в) організація аналітичного обліку за найменуваннями, кількістю товарів, облікових партіях;
- г) обов'язкове декларування імпортних господарських операцій при перетині митноого кордону України;
- д) придбання товарно-матеріальних цінностей та послуг з оплатою готівкою;

Тест 10. Що відноситься до шляхів для придбання імпортних товарів:

- а) придбання товарів у вітчизняних оптових продавців та імпорт через посередників;
- б) самостійний експорт товарів;
- в) придбання товарів у іноземних продавців;
- г) продаж товарів вітчизняних та іноземним покупцям;

д) купівля товарів за рахунок кредитних позик.

Тест 11. *Оприбутковано товар:*

- а) Дт 28 Кт 632;
- б) Дт 28 Кт 631
- в) Дт 632 Кт 28;
- г) Дт 631 Кт 28;
- д) Дт 632 Кт 28.

Тест 12. *Перераховано нерезиденту кошти в оплату товару:*

- а) Дт 632 Кт 312;
- б) Дт 632 Кт 311;
- в) Дт 631 Кт 312;
- г) Дт 631 Кт 311;
- д) Дт 311 Кт 362.

Тест 13. *Відвантажено покупцю імпортований товар:*

- а) Дт 361 Кт 702;
- б) Дт 362 Кт 702;
- в) Дт 361 Кт 28;
- г) Дт 362 Кт 28;
- д) Дт 28 Кт 632.

Тест 14. *Перераховано передоплату нерезиденту за товар:*

- а) Дт 371 Кт 312;
- б) Дт 371 Кт 311;
- в) Дт 631 Кт 312;
- г) Дт 632 Кт 312;
- д) Дт 361 Кт 28.

Тест 15. *Оприбутковано імпортований товар:*

- а) Дт 28 Кт 632;
- б) Дт 28 Кт 631;
- в) Дт 20 Кт 632;
- г) Дт 20 Кт 631;
- д) Дт 362 Кт 28.

Тест 16. *Якою бухгалтерською проводкою нараховуються митні збори під час імпорту товарів?*

- а) Дт 28 Кт 311;
- б) Дт 377 Кт 311;
- в) **Дт 28 Кт 685;**
- г) Дт 92 Кт 377;
- д) Дт 94 Кт 377.

Тест 17. *На якому рахунку ведеться облік розрахунків з митними органами за обов'язковими митними платежами, які сплачуються під час експортно-імпортованих операцій?*

- а) на рахунку 362;

- б) на рахунку 642;
- в) **на рахунку 685;**
- г) на рахунку 631;
- д) на рахунку 632.

Тест 18. Які перелічених нижче витрат не входять до митної вартості товарів, що імпортовані на територію України?

- а) **вартість, визначена постачальником;**
- б) фактичні витрати на транспортування, навантаження, розвантаження і страхування товарів до пункту перетину митного кордону України, що не включені до рахунку-фактури;
- в) комісійні і брокерські витрати до пункту перетину митного кордону України;
- г) мито і збори за митне оформлення вантажу;
- д) вартість, визначена покупцем.

Тест 19. Які з перелічених нижче складових входять до складу первісної вартості товарів, що придбані по імпорту?

- а) відсотки за користування позикою, одержаною для розрахунку за такі товари;
- б) **сума сплаченого мита та митних зборів;**
- в) ПДВ сплачене при імпорті;
- г) витрати на утримання складу, де зберігаються такі товари після оприбуткування;
- д) вартість послуг з митного оформлення.

Тест 20. Що представляє собою митна вартість імпортованих товарів?

- а) контрактна вартість товарів з урахуванням ввізного мита;
- б) **контрактна вартість товарів, що розрахована в національній валюті шляхом перерахунку суми у іноземній валюті за курсом валюти НБУ;**
- в) контрактна вартість товарів разом з ввізним митом і митними зборами;
- г) контрактна вартість товарів разом з ввізним митом, митними зборами та акцизним збором;
- д) контрактна вартість товарів без ввізним митом, митними зборами та акцизним збором.

Тест 21. Які з перелічених нижче складових входять до первісної вартості товарів, що придбані по імпорту?

- а) відсотки за користування позикою, одержаною для розрахунків за такі товари;
- б) **суму сплаченого мита та митних зборів;**
- в) ПДВ, сплачене при імпорті;
- г) витрати на утримання складу, де зберігаються імпортовані товари після їх оприбуткування;
- д) вартість митного оформлення.

Тест 22. Якою бухгалтерською проводкою нараховуються мито і митні збори під час імпорту запасних частин на митну територію України?

- а) Дт 93 Кт 685;
- б) Дт 943 Кт 377;
- в) **Дт 207 Кт 685;**
- г) Дт 949 Кт 377;
- д) Дт 945 Кт 377.

Тест 23. З якої вартості розраховується сума податку на додану вартість під час імпорту товарів на митну територію України?

- а) з митної вартості;
- б) **з контрактної (договірної) вартості;**
- в) з митної вартості з урахуванням витрат на навантаження, розвантаження, транспортування та страхування до митного кордону України, мита й акцизного збору;
- г) з митної вартості, мита і митних зборів без урахування акцизного збору та витрат на навантаження, розвантаження, транспортування та страхування до перетину митного кордону України;
- д) із задекларованої вартості.

Тест 24. За рахунок яких складових формується собівартість на імпорتنі товари?

- а) митна вартість і ПДВ;
- б) митна вартість, мито і митні збори;
- в) митна вартість, мито, митні збори, акцизний збір і ПДВ;
- г) **митна вартість, мито, митні збори і акцизний збір;**
- д) митна вартість.

Тест 25. Вартість товарно-матеріальних цінностей, яка фактично сплачена чи підлягає сплаті, та зазначена в рахунках – фактурах імпортера відповідно умов імпортного контракту – це:

- а) фактурна вартість товару;
- б) вантажна вартість товару;
- в) **митна вартість товару;**
- г) фактична вартість товару;
- д) імпортна вартість товару.

Тест 26. Єдиним документом, який підтверджує факт здійснення імпорту є:

- а) рахунок фактура;
- б) про порядок контролю за імпортними операціями;
- в) **вантажна митна декларація;**
- г) контракт і копія контракту;
- д) товарно-транспортна накладна.

Тест 27. Який субрахунок відображає курсову різницю за умови зростання курсу іноземної валюти при імпортних операціях?

- а) 945 «Втрати від операційної курсової різниці»;
- б) 744 «Дохід від неопераційної курсової різниці»;
- в) **714** «Дохід від операційної курсової різниці»;
- г) 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками і підрядниками»;
- д) 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками і підрядниками».

Тест 28. Ціна, що фактично сплачена, чи підлягає сплаті під час продажу товарів на експорт в країну імпорту:

- а) експортна ціна;
- б) імпортна ціна;
- в) бартерна ціна.
- г) ціна угоди;
- д) **ціна митної** вартості;

Тест 29. Найбільш ризикованим для імпортера є:

- а) банківський переказ;
- б) **авансовий** платіж;
- в) відкритий рахунок;
- г) акредитив;
- д) інкасо.

Тест 30. Експортні ціни постачальників конкретного товару та імпортні ціни у найважливіших центрах імпорту називають:

- а) індикативні ціни;
- б) твердими цінами;
- в) **ціни найбільших** світових контрактів;
- г) світовими цінами;
- д) фіксованими цінами.

Тест 31. Установіть відповідність між змістом господарської операції та проведеннями:

Зміст	Кореспонденція
1. Перерахування авансу	а) Дт 20 Кт 377
2. Включено мито у вартість матеріалів	б) Дт 632 Кт 371
3. Сплата ПДВ	в) Дт 377 Кт 311
4. Залік перерахованого раніше авансу	г) Дт 632 Кт 714
5. Відображена курсова різниця на дату балансу	д) Дт 374 Кт 312

Тест 32. Установіть відповідність між змістом господарської операції та проведеннями:

Зміст	Дт Кт
1. Отримання товару	а) Дт 28 Кт 377
2. Сплачено мито	б) Дт 945 Кт 632
3. Включено мито у вартість товарів	в) Дт 28 Кт 632
4. Відображення курсової різниці на дату балансу	г) Дт 632 Кт 714
5. Відображена курсова різниця на дату погашення заборгованості	д) Дт 377 Кт 311

Тест 33. Установіть відповідність між етапами укладання імпоротної угоди:

Етап	Визначення
1.	а) направлення потенційному або вже відомому продавцеві замовлення;
2.	б) направлення виробнику товарно-матеріальних цінностей комерційного листа у відповідь на їхню рекламу;
3.	в) направлення можливому продавцеві листа з наміром щодо переговорів;
4.	г) направлення запиту виробнику товарів, що цікавлять імпортера;
5.	д) направлення акцепту у відповідь на пропозицію експортера;
6.	е) оголошення та організація торгів, участь у торгах.

Тест 34. Установіть відповідність між термінами і їх визначенням:

Термін	Визначення
1. Митний бар'єр	а) заява визначеної форми, у якій особою вказано митну процедуру, що підлягає застосуванню до продукції (товарів), та передбачені законодавством відомості щодо товарів, умов і способів їхнього переміщення через митний кордон України та про нарахування митних платежів, потрібних для застосування цієї процедури;
2. Антидемпінгове мито	б) придбання (у т. ч. з оплатою у негрошовій формі) вітчизняними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності у іноземних суб'єктів товарів із ввезенням або без ввезення цих товарів на митну територію України, включаючи придбання товарів, що призначені для власного споживання суб'єктами господарювання України, розташованими за її межами.
3. Митна декларація	в) обмеження імпорту, ціль якого перешкоди ввезенню імпортних товарів шляхом завищення ввізного мита;
4. Імпорт	г) короткострокове обмеження імпорту на термін не більше 180 днів;
5. Короткострокове обмеження імпорту	д) додаткове мито на імпортні товари, які ввозяться на територію країни за цінами, які нижчі цін світового ринку чи внутрішніх цін.

Виробнича ситуація 6.1

Необхідно: відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Підприємством 01.06.2020 р. одержано від нерезидента товар, вартістю 1000 дол. У наступному кварталі, 02.09.2020 р., постачальнику-нерезиденту було перераховано оплату. Офіційні курси долара встановлені НБУ:

- на момент митного оформлення товару (01.06.2020 р.) – 26,74 грн. за 1 дол.;
- на останній день кварталу (30.06.2020 р.) – 26,76 грн. за 1 дол.;
- на дату перерахування оплати за товар (02.09.2020 р.) – 26,75 грн. за 1 дол.

На валютному рахунку підприємства на початок II кварталу був залишок іноземної валюти 2000 дол., балансова вартість якої у бухгалтерському обліку, перерахована на останній день періоду, що

передусе наступному – 53540 грн. (тобто валюта зараховувалася за курсом 26,77 грн. за 1 дол.).

Виробнича ситуація 6.2

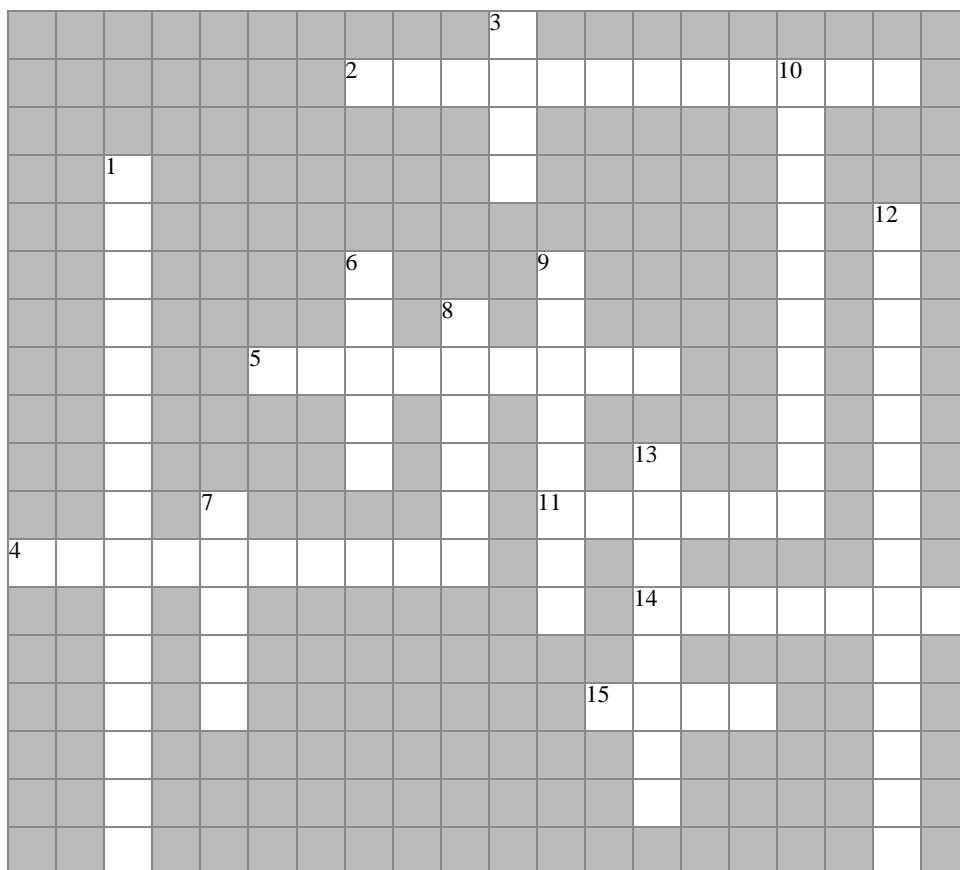
Необхідно: відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

04.05.2020 р. ТОВ «Курс» перерахувало попередню оплату за товар іноземному постачальнику. 07.05.2020 р. товар було отримано. При цьому ТОВ «Рілля» оплатило плату за митне оформлення – 150 грн., мито – 1500 грн., акцизний збір – 400 грн., ПДВ – 11040 грн. 10.05.2020 р. увесь товар повернуто іноземному постачальнику. При реекспорті ТОВ «Курс» понесло витрати на сплату мита – 500 грн., транспортні витрати – 120 грн. (в т.ч. ПДВ) та плату за митне оформлення – 50 грн. Кошти від іноземного постачальника отримано 19.05.2020 р. Курс НБУ протягом місяця був незмінним і складав 26,75 грн. за дол.

Виробнича ситуація 6.3

ТОВ «Курс» 01.04.2020 р. імпортувало товари, вартістю 58000 грн. На митниці оплачено мито – 2000 грн., плата за оформлення – 500 грн. У цей же день на митниці підприємство надало податковий вексель на суму ПДВ, що склала 12000 грн. Вексель погашено 17.04.2020 р. готівкою.

Кросворд

1. Прямий імпорт має беззаперечні переваги щодо ввезення сировини і _____ внаслідок здатності розподілу великих обсягів товарно-матеріальних цінностей шляхом безпосереднього контакту із постачальником.
2. Одним із шляхів для придбання імпортованих товарів є імпорт через _____ .
3. Порушення вказаної законодавчої норми спричиняє стягнення _____ за кожен день прострочення розміром 0,3% від митної вартості ТМЦ та продукції, яка не отримана у вказаний термін.
4. _____ походження – документи, потрібні для підтвердження країни-виробника ТМЦ, який випущений і підписаний Торгівельною палатою чи завіреним консульством країни-імпортера.
5. У випадку, коли частина вартості одержаних немонетарних активів перевищує передплату, то таку частину необхідно перерахувати в гривні за курсом на дату _____ товарів.
6. Митний _____ – обмеження імпорту, ціль якого перешкоди ввезенню імпортованих товарів шляхом завищення ввізного мита.
7. _____ декларація – заява визначеної форми, у якій особою вказано митну процедуру, що підлягає застосуванню до продукції (товарів), та передбачені законодавством відомості щодо товарів, умов і способів їхнього переміщення через митний кордон України та про нарахування митних платежів, потрібних для застосування цієї процедури.
8. _____ – придбання (у т. ч. з оплатою у негрошовій формі) вітчизняними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності у іноземних суб'єктів товарів із ввезенням або без ввезення цих товарів на митну територію України, включаючи придбання товарів, що призначені для власного споживання суб'єктами господарювання України, розташованими за її межами.
9. Один із обов'язкових документів при імпорті є _____ .
10. Значна частка вітчизняних підприємств проводить імпортовані операції - _____ діяльність, яка пов'язана із закупівлею та ввезенням до території України іноземних товарно-матеріальних цінностей з цілями їхньої подальшої реалізації на внутрішньому ринку чи використання у виробничо-господарській діяльності.
11. Сума _____ в іноземній валюті, під час включення у вартість придбаних активів перераховується у валюту фінансової звітності із застосуванням валютного курсу на дату виплати.
12. _____ мито – додаткове мито на імпортовані товари, які ввозяться на територію країни за цінами, які нижчі цін світового ринку чи внутрішніх цін.

13. Аналітичний облік імпорتنих поставок ведеться за місцями зберігання та обліковими (товарними) _____ .
14. У випадку, якщо перша подія – отримання товарів, їхня вартість відображається в обліку за курсом валюти НБУ на дату отримання _____ .
15. Узагальнення інформації про імпортні операції в синтетичному обліку здійснюється за допомогою Журналу _____

Тема 7. Облік і оподаткування бартерних операцій

Після вивчення теми 7 студент повинен знати:

- визначення та класифікацію бартерних операцій;
- основні переваги та недоліки бартерних операцій;
- види оцінок бартерних операцій;
- особливості митного оподаткування бартерних операцій;
- правову регламентацію бартерних операцій в ЗЕД;
- особливості обліку бартерних операцій в ЗЕД.

Після вивчення теми 7 студент повинен уміти:

- визначати та класифікувати бартерні операції;
- здійснювати оцінку бартерних операцій в ЗЕД;
- здійснювати облік митного оподаткування бартерних операцій;
- відображати бартерні операції в системі бухгалтерського обліку.

Практичне заняття: Облік і оподаткування бартерних операцій в ЗЕД.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. Зміст бартерних операцій.**
- 2. Правова регламентація бартерних операцій в ЗЕД.**
- 3. Валютне регулювання бартерних операцій в ЗЕД.**
- 4. Облік бартерних операцій в ЗЕД.**

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Поняття, різновиди та вимоги до оформлення бартерних договорів.
2. Визнання доходів і витрат за бартерним контрактом.

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. Розкрийте методикау обліку і оподаткування операцій з зовнішньоекономічною бартеру.
2. Дайте визначення бартерних операцій.
3. Висвітліть переваги та недоліки бартерних операцій.
4. Розкрийте поняття та оцінку бартерних операцій у ЗЕД.
5. Які господарські операції вважаються бартерними?

6. Назвіть особливості митного оподаткування бартерних операцій.
7. Розкрийте порядок відображення в бухгалтерському обліку товарообмінних операцій.
8. Опишіть як законодавчо регламентуються бартерні операції у зовнішньоекономічній торгівлі.
9. Яка встановлена відповідальність за порушення термінів проведення бартерних операцій?
10. Розкрийте особливості бухгалтерського обліку бартерних операцій.
11. Назвіть основні нормативно-правові акти обліку і оподаткування бартерних операцій в ЗЕД.

Термінологічний словник

Товарообмінні (бартерні) операції – один з видів експортно-імпортних операцій, оформлених бартерним договором зі змішаною формою оплати, яким часткова оплата експортних (імпортних) поставчань передбачена в натуральній формі, між суб'єктом ЗЕД України й іноземним суб'єктом господарської діяльності, що передбачає збалансований за вартістю обмін товарами, роботами, послугами в будь-якому сполученні, не опосередкованих рухом засобів у наявній і безготівковій формі.

Індикативні ціни – це ціни на товари, що склалися чи складаються на відповідний товар на ринку експорту чи імпорту на момент здійснення експортної (імпортної) операції з врахуванням умов поставки й умов здійснення розрахунків, визначених відповідно до законодавства України.

Звичайна ціна – це ціна, не нижча за середньозважену ціну реалізації аналогічної продукції за будь-якими іншими угодами купівлі-продажу, що укладені з будь-якою стороною протягом 30 календарних днів перед датою реалізації.

Справедлива вартість – це сума, за якою може бути здійснено обмін активу в результаті операції між поінформованими, зацікавленими та незалежними сторонами.

ТЕСТИ

Тест 1. *Бартерна операція – це:*

- а) обмін певного товару (певної кількості товару або товарної партії) на цінні папери;
- б) обмін певного товару (певної кількості товару або товарної партії) на інший товар без використання грошової форми розрахунків, відповідно до принципу вартісної еквівалентності обмінюваної продукції;
- в) обмін певного товару (певної кількості товару або товарної партії) на грошові кошти та їх еквіваленти;

- г) обмін певного товару (певної кількості товару або товарної партії) на інший товар з використанням грошової форми розрахунків, відповідно до принципу вартісної еквівалентності обмінюваної продукції;
- д) обмін певного товару (певної кількості товару або товарної партії) на коштовності.

Тест 2. Що НЕ відноситься до особливостей бартерних операцій?

- а) підписання сторонами єдиного контракту, в якому обумовлено кількість або вартість товарів, що підлягають обміну;
- б) відсутність грошової форми розрахунків між контрагентами, незалежно від того, були в контракті між ними чи ні грошові оцінки обмінюваних товарів;
- в) 100-відсоткове взаємне покриття зустрічними поставками, унаслідок чого немає необхідності в компенсаційних грошових доплатах;
- г) наявність як грошової, так і безготівкової форми розрахунків між контрагентами;
- д) практична одночасність виконання зустрічних поставок (різниця в часі виконання поставок зумовлюється передусім технічними причинами).

Тест 3. Що відноситься до переваг бартерних операцій?

- а) можливість зниження цінових показників продукції, що обмінюється;
- б) відсутність тих ускладнень, які об'єктивно можуть виникнути при грошових розрахунках, зокрема брак валютних коштів, необхідність банківського посередництва та ін.;
- в) нездатність митних органів завжди забезпечувати адекватні надходження до державного бюджету, які були б за умови грошових розрахунків;
- г) відсутність грошової форми розрахунків може призводити до приблизності та неточності оцінки обмінюваної продукції;
- д) обмежена здатність державних органів регулювання ефективно контролювати бартер.

Тест 4. Товарообмінна (бартерна) операція – це:

- а) вид експортно-імпортних операцій, які оформлені бартерним договором (договором із змішаною формою оплати), згідно з яким часткова оплата експортних (імпортних) поставок передбачена у натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом підприємницької діяльності, що враховує збалансований за вартістю обмін продукцією (товарами, роботами, послугами) у будь-яких співвідношеннях, не опосередкований рухом коштів у безготівковій чи готівковій формі;
- б) вид експортно-імпортних операцій, які оформлені бартерним договором (договором із змішаною формою оплати), згідно з яким часткова оплата експортних (імпортних) поставок передбачена у грошовій формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України

та іноземним суб'єктом підприємницької діяльності, що враховує збалансований за вартістю обмін продукцією (товарами, роботами, послугами) у будь-яких співвідношеннях, не опосередкований рухом коштів у безготівковій чи готівковій формі;

в) вид експортно-імпортних операцій, які оформлені бартерним договором (договором із змішаною формою оплати), згідно з яким повна оплата експортних (імпортних) поставок передбачена у натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом підприємницької діяльності, що враховує збалансований за вартістю обмін продукцією (товарами, роботами, послугами) у будь-яких співвідношеннях, не опосередкований рухом коштів у безготівковій чи готівковій формі;

г) вид експортно-імпортних операцій, які оформлені бартерним договором (договором із готівковою формою оплати), згідно з яким часткова оплата експортних (імпортних) поставок передбачена у натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом підприємницької діяльності, що враховує збалансований за вартістю обмін продукцією (товарами, роботами, послугами) у будь-яких співвідношеннях, не опосередкований рухом коштів у безготівковій чи готівковій формі;

д) вид експортно-імпортних операцій, які оформлені комерційним договором (договором із змішаною формою оплати), згідно з яким часткова оплата експортних (імпортних) поставок передбачена у натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом підприємницької діяльності, що враховує збалансований за вартістю обмін продукцією (товарами, роботами, послугами) у будь-яких співвідношеннях, не опосередкований рухом коштів у безготівковій чи готівковій формі.

Тест 5. У якому випадку неможливо проводити бартерні операції?

а) експортна частина здійснюється в безгрошовій формі, а імпортна – частково в безгрошовій, а частково в грошовій формі;

б) експортна, й імпортна частина здійснюються в безгрошовій формі;

в) імпортна частина здійснюється в безгрошовій формі, а експортна – частково в безгрошовій, а частково в грошовій формі;

г) і експортна, й імпортна частина здійснюються в грошовій формі;

д) вона оформлена бартерним договором, тобто договором, який означає обмін, що не опосередкований рухом грошових коштів у безготівковій чи готівковій формі.

Тест 6. Якщо продукція (товар, робота, послуга) вимагає більш детальної характеристики чи номенклатура продукції (товарів, робіт, послуг) достатньо велика, тоді відображається в додатку (специфікації), який є невід'ємною частиною договору, про що зазначається в тексті договору:

- а) ТТН;
- б) додатку (специфікації);
- в) інвойсі;
- г) описі;
- д) відомості.

Тест 7. За бартерним договором кожна зі сторін зобов'язується передати іншій стороні у повну власність _____?

- а) один товар в обмін на інші товари;
- б) один товар в обмін на грошові кошти;
- в) два і більше товари в обмін на один товар;
- г) декілька товарів в обмін на інший товар;
- д) один товар в обмін на інший товар.

Тест 8. *Виберіть правильне твердження:*

- а) товари, що імпортуються за бартерним договором, підлягають вивезенню з митної території України у строки, зазначені в такому договорі, але не пізніше 180 календарних днів з дати митного оформлення (дати оформлення митної декларації на експорт) товарів, що фактично експортовані за бартерним договором;
- б) товари, що імпортуються за бартерним договором, підлягають ввезенню на митну територію України у терміни, вказані у договорі, але не пізніше 60 календарних днів з дати оформлення митної декларації на експорт товарів, що фактично експортовані за бартерним договором;
- в) товари, що імпортуються за бартерним договором, підлягають ввезенню на митну територію України у терміни, вказані у договорі, але не пізніше 180 календарних днів з дати оформлення митної декларації на експорт товарів, що фактично експортовані за бартерним договором;
- г) товари, що імпортуються за комерційним договором, підлягають ввезенню на митну територію України у терміни, вказані у договорі, але не пізніше 60 календарних днів з дати оформлення митної декларації на експорт товарів, що фактично експортовані за бартерним договором;
- д) товари, що експортуються за бартерним договором, підлягають вивезенню з митної території України у терміни, вказані в договорі, але не пізніше 100 календарних днів – з дати підписання акта чи іншого документа, який підтверджує виконання робіт, надання послуг.

Тест 9. *Виберіть неправильне твердження:*

- а) датою імпорту товарно-матеріальних цінностей за бартерним договором на митну територію України є дата оформлення вантажно-митної декларації на імпорт;
- б) датою імпорту робіт або послуг за бартерним договором вважається дата підписання декларації;
- в) датою експорту товарів за бартерним договором вважається дата оформлення ВМД на експорт;

г) датою експорту робіт або послуг за бартерним договором вважається дата підписання акта або іншого документа, що підтверджує факт виконання робіт або надання послуг;

д) датою імпорту робіт або послуг за бартерним договором вважається дата підписання акта або іншого документа, що підтверджує факт виконання робіт або надання послуг.

Тест 10. Індикативні ціни – це:

а) ціни на товарно-матеріальні цінності, що сформувався на конкретний вид на імпортному ринку на момент проведення імпоротної господарської операції із врахуванням умов поставки й розрахунків, визначених згідно законодавства України;

б) ціни на товарно-матеріальні цінності, що сформувався на конкретний вид на імпортному ринку на момент проведення імпоротної (експортної) господарської операції із врахуванням умов поставки й розрахунків, визначених згідно законодавства України;

в) ціни, вищі за середньозважену ціну реалізації аналогічної продукції (товару, робіт, послуг) за будь-якими іншими договорами купівлі-продажу, укладені з будь-якою стороною протягом 30 календарних днів перед датою продажу;

г) ціни, нижчі за середньозважену ціну реалізації аналогічної продукції (товару, робіт, послуг) за будь-якими іншими договорами купівлі-продажу, укладені з будь-якою стороною протягом 30 календарних днів перед датою продажу;

д) ціни на товарно-матеріальні цінності, що сформувався на конкретний вид на експортному ринку на момент проведення експортної господарської операції із врахуванням умов поставки й розрахунків, визначених згідно законодавства України.

Тест 11. Встановіть відповідність між термінами та їх визначенням:

Зміст	Кореспонденція
1. Відвантаження продукції на експорт	а) Дт 377 Кт 311
2. Сплата митних платежів і мита	б) Дт 28 Кт 377
3. Оприбуткування імпортних товарів	в) Дт 632 Кт 362
4. Включення у вартість товарів митних платежів і мита	г) Дт 362 Кт 701
5. Залік взаємних вимог в рамках бартерного договору	д) Дт 28 кт 362

Тест 12. Встановіть відповідність між термінами та їх визначенням:

Зміст	Кореспонденція
1. Оприбуткування імпортних товарів	а) Дт 28 Кт 377
2. Сплата митних платежів і мита	б) Дт 28 Кт 632
3. Включення у первісну вартість товарів митних платежів та мита	в) Дт 361 Кт 701
4. Відвантаження продукції на експорт	г) Дт 93 Кт 377
5. Нарахування митних платежів і мита	д) Дт 377 Кт 311

Тест 13. Установіть відповідність між термінами та їх визначенням:

Термін	Визначення
1. Бартерна операція	а) ціна, вища за середньозважену ціну реалізації аналогічної продукції (товару, робіт, послуг) за будь-якими іншими договорами купівлі-продажу, укладені з будь-якою стороною протягом 30 календарних днів перед датою продажу;
2. Індикативні ціни	б) сума, за якою здійснено обмін активу в результаті господарської операції між поінформованими, зацікавленими та незалежними учасниками;
3. Звичайна ціна	в) сума грошових коштів, витрачених для придбання оцінюваного активу;
4. Справедлива вартість	г) обмін певного товару (певної кількості товару або товарної партії) на інший товар без використання грошової форми розрахунків, відповідно до принципу вартісної еквівалентності обмінюваної продукції;
5. Первісна вартість	д) ціни на товарно-матеріальні цінності, що сформувалися на конкретний вид на імпортному (експортному) ринку на момент проведення імпоротної (експортної) господарської операції із врахуванням умов поставки й розрахунків, визначених згідно законодавства України.

Виробнича ситуація 7.1

Необхідно: відобразити бухгалтерський і податковий облік перелічених операцій в таблиці.

Підприємство резидент уклало бартерний (товарообмінний) договір із нерезидентом на загальну суму 2000 дол., після чого відвантажило товари на цю ж суму. Сума мита – 300 грн., митних зборів – 100 грн. Курс НБУ на дату складання ВМД – 26,4 грн./дол. Фактична собівартість реалізованої продукції – 40000 грн. Сума ПДВ, сплачена у разі придбання товарів (робіт, послуг), використаних для виробництва продукції, – 5000 грн. Курс НБУ за робочий день звітного періоду – 26,5 грн. за дол.

У наступному звітному періоді нерезидент виконав свої зобов'язання за договором, у результаті чого резидент одержав продукцію вартістю 2000 дол. Сума мита – 1200 грн., митних зборів – 100 грн. Курс НБУ на дату митного оформлення отриманих товарів (балансуюча операція) – 26,3 грн. за дол. Сума імпортного ПДВ – $(2000 \times 26,3 + 1200) \times 20\% = 10760$ грн.

Примітка. Учасники операції не є пов'язаними особами і обмінюються товарами за справедливою вартістю, не нижчою за звичайні ціни.

Виробнича ситуація 7.2

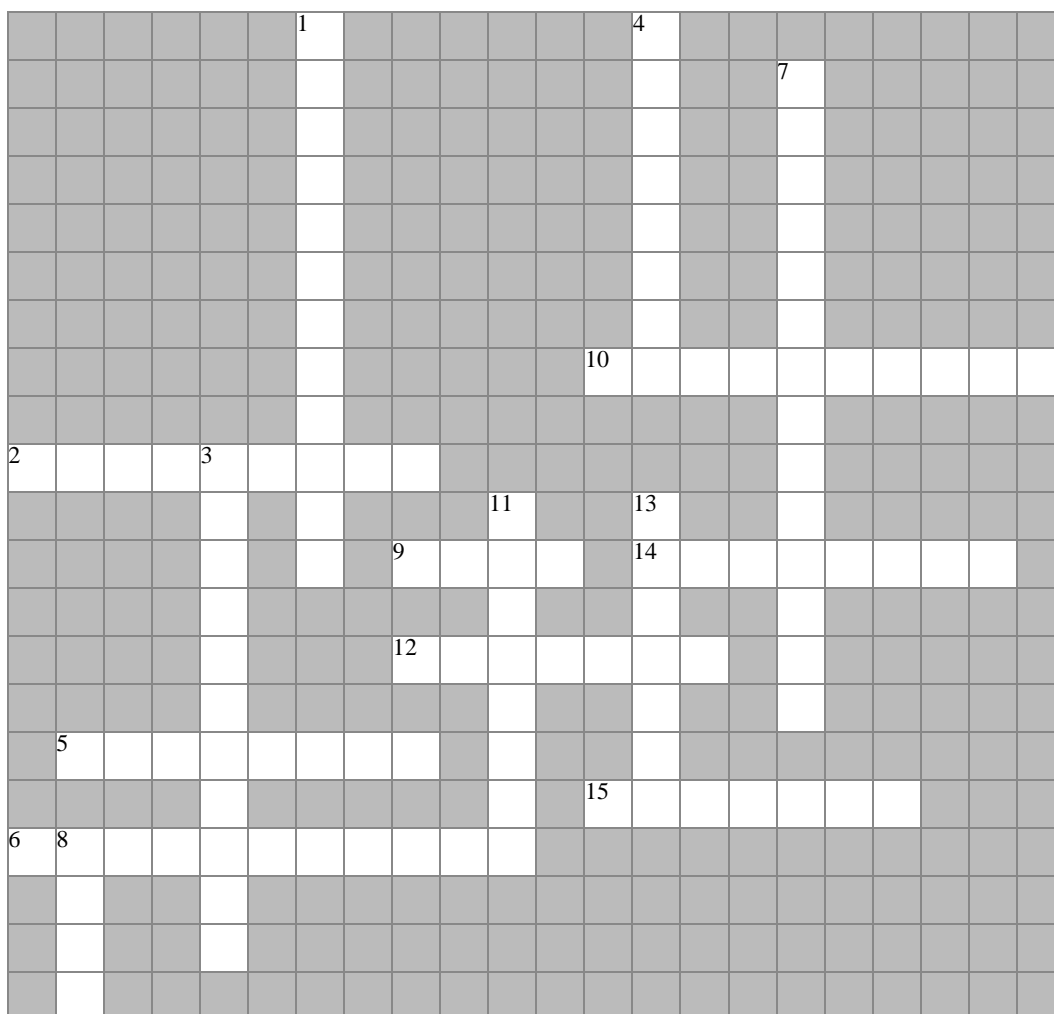
Необхідно: відобразити бухгалтерський і податковий облік перелічених операцій в таблиці.

Резидент уклав товарообмінний договір із нерезидентом на загальну суму 5000 дол. і отримав товари на цю суму. Мито – 5000 грн., митні збори – 100 грн. Курс НБУ на дату складання ВМД – 26,4 грн. за дол. Імпортний ПДВ дорівнює $(5000 \times 26,4 + 5000) \times 20\% = 27400$ грн. Потім у цьому ж звітному періоді резидент виконав свої зобов'язання за договором – надав нерезиденту роботи вартістю 5000 доларів США. Курс НБУ на дату підписання акта виконаних робіт (балансуюча операція) – 26,5 грн. за дол.

Сума податкового кредиту за матеріалами, послугами тощо, що використані для здійснення робіт нерезиденту – 15000 грн., їхня фактична собівартість – 105000 грн.

Примітка. Учасники операції не є пов'язаними особами й обмінюються товарами за цінами, не нижчими за звичайні.

Кросворд

По горизонталі:

2. Отримані запаси в бухгалтерському обліку оприбутковуються за _____ вартістю, що під час подібного бартеру дорівнює балансовій вартості переданих запасів.
5. Обмін має бути збалансований за _____.
6. _____ вартість – це сума, за якою здійснено обмін активу в результаті господарської операції між поінформованими, зацікавленими та незалежними учасниками.
9. Перевагами бартерних операцій для їх учасників є відсутність тих ускладнень, які об'єктивно можуть виникнути при грошових розрахунках, зокрема _____ валютних коштів, необхідність банківського посередництва та ін.
10. Недоліки бартеру більшою мірою виявляються на _____ міжнародної економічної діяльності.
12. Якщо в договорі не будуть передбачені особливі умови переходу права власності на товар, то за загальними правилами він відбудеться на _____ дату (або за відвантаженням товару покупцеві, або за одержанням від нього товару), що впливає й на облік.
14. У бартерному _____ вказується загальна вартість товарів, які імпортуються, та загальна вартість товарів (робіт, послуг), які експортуються за конкретним договором, із обов'язковим вираженням у іноземній валюті, віднесеній Національним банком України до першої групи Класифікатора (ч. 2 ст. 1 Закону № 351, п. 1.6 Положення № 201).
15. Якщо товар (робота, послуга) потребує детальнішої характеристики чи номенклатура товарів (робіт, послуг) достатньо велика, це відображається в _____, який має бути частиною договору, що зазначається в тексті договору.

По вертикалі:

1. У розділі «Предмет договору» наводиться точне _____ зустрічних поставок.
3. _____ ціни – це ціни на товарно-матеріальні цінності, що сформувалися на конкретний вид на імпортному (експортному) ринку на момент проведення імпоротної (експортної) господарської операції із врахуванням умов поставки й розрахунків, визначених згідно законодавства України.
4. _____ ціна – це ціна, вища за середньозважену ціну реалізації аналогічної продукції (товару, робіт, послуг) за будь-якими іншими договорами купівлі-продажу, укладені з будь-якою стороною протягом 30 календарних днів перед датою продажу.
7. Загальна сума нарахованої пені не може перевищувати розміру _____.

8. Вимоги, згідно яких підприємства, які здійснюють експорт чи імпорт робіт, послуг, зобов'язані протягом _____ робочих днів з дати підписання акта або іншого документа, який підтверджує виконання робіт чи надання послуг, повідомити органи державної митної служби України чи органи ДФСУ про факт здійснення експорту товарів (робіт, послуг).

11. _____ операція – це обмін певного товару (певної кількості товару або товарної партії) на інший товар без використання грошової форми розрахунків, відповідно до принципу вартісної еквівалентності обмінюваної продукції.

13. Проведення бартерних операцій повністю заборонено для суб'єктів підприємницької діяльності, що перейшли на сплату _____ податку.

Тема 8. Облік і оподаткування операцій з давальницькою сировиною

Після вивчення теми 8 студент повинен знати:

- визначення та умови операцій із давальницькою сировиною;
- суб'єкти та терміни здійснення операцій із давальницькою сировиною;
- митні режими операцій із переробки давальницької сировини;
- особливі відомості у договорі на переробку давальницької сировини;
- порядок документального оформлення операцій із давальницької сировини;
- умови зовнішньоекономічного контракту на переробку давальницької сировини;
- особливості обліку операцій із давальницькою сировиною у замовника;
- особливості обліку операцій із давальницькою сировиною у виконавця;
- умови ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземним замовником;
- умови вивезення готової продукції за межі України;
- умови вивезення давальницької сировини з України для її переробки в готову продукцію.

Після вивчення теми 8 студент повинен уміти:

- визначати та ідентифікувати операції з давальницькою сировиною;
- здійснювати документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною;
- формувати договір на переробку давальницької сировини;
- вести облік операцій із давальницькою сировиною у замовника та виробника;

- вести податковий облік операцій із давальницькою сировиною.

Практичне заняття: Облік і оподаткування операцій з давальницькою сировиною

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

- 1. Операції із давальницькою сировиною, яку переробляє підприємство-резидент.*
- 2. Порядок документального оформлення операцій із переробки давальницької сировини.*
- 3. аспекти бухгалтерського обліку операцій із переробки давальницької сировини.*
- 4. Особливості податкового обліку операцій з давальницькою сировиною.*

Доповнення

Реферативні виступи:

1. Особливості документального оформлення та оподаткування операцій з давальницькою сировиною у резидента-виконавця.
2. Особливості документального оформлення та оподаткування операцій з давальницькою сировиною у резидента-замовника.

Експрес-опитування

Завдання та запитання

1. Опишіть порядок документального оформлення операцій із переробки давальницької сировини.
2. Наведіть визначення та умови операцій із давальницькою сировиною.
3. Хто є суб'єктами та які терміни здійснення операцій із давальницькою сировиною?
4. Назвіть митні режими операцій із переробки давальницької сировини.
5. Висвітліть особливі відомості у договорі на переробку давальницької сировини.
6. Розкрийте порядок документального оформлення операцій із давальницької сировини.
7. Опишіть умови зовнішньоекономічного контракту на переробку давальницької сировини.
8. Розкрийте особливості обліку операцій із давальницькою сировиною у замовника.
9. Розкрийте особливості обліку операцій із давальницькою сировиною у виконавця.
10. Назвіть умови ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземним замовником.

11. Опишіть умови вивезення готової продукції за межі України.

12. Висвітліть умови вивезення давальницької сировини із території України для її переробки у готову продукцію.

Термінологічний словник

Операція з давальницькою сировиною – операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій)) з метою одержання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції.

Давальницька сировина (customer-supplied raw materials) – сировина, матеріали, напівфабрикати, що комплектують вироби, енергоносії, ввезені на територію України іноземним замовником або вивезені за її територію українським замовником для використання у виробництві готової продукції з подальшим поверненням продукції повністю або частково в країну замовника або вивозом у третю країну.

ТЕСТИ

Тест 1. Бартер – це:

- а) господарські операції, які включають експорт товарів без грошової оплати;
- б) господарські операції, які включають експорт товарів;
- в) господарські операції, які включають імпорт товарів;
- г) господарська операція, яка включає експорт-імпорт товарів без грошової оплати й участі банків у розрахунках;
- д) господарська операція, яка включає експорт-імпорт товарів участі банків у розрахунках.

Тест 2. Право власності на давальницьку сировину, передану в переробку належить:

- а) замовнику;
- б) виконавцю;
- в) посереднику;
- г) виробнику;
- д) постачальнику.

Тест 3. При здійсненні операцій з переробки давальницької сировини, розрахунок за якими проводиться в натуральній формі, перевищення законодавчо встановлених термінів розрахунків можливо при наявності?

- а) індивідуальної ліцензії;
- б) індивідуального дозволу Міністерства економіки і з питань європейської інтеграції України;
- в) дозволу КМУ;
- г) індивідуального рішення ДПАУ;
- д) індивідуального рішення ДПІ.

Тест 4. Сума мита при ввозі давальницької сировини?

- а) перераховується на спеціальні рахунки митного органа;
- б) перераховується на рахунки казначейства і направляється безпосередньо в бюджет;
- в) покривається простим векселем;
- г) не сплачується;
- д) компенсується казначейськими органами.

Тест 5. У випадку закупівлі давальницької сировини на митній території України на суму передбачених податків видається?

- а) простий вексель;
- б) письмове зобов'язання;
- в) довідка-розрахунок суми відповідного податку;
- г) акцептований вексель;
- д) вантажно-митна декларація.

Тест 6. Різниці, що виникають у ході виконання операцій з давальницькою сировиною через зміну валютних курсів при оплаті послуг у грошовій формі, відносяться до складу?

- а) операційних курсових різниць;
- б) неопераційних курсових різниць;
- в) інших доходів (витрат) підприємства;
- г) надзвичайних доходів (витрат) підприємства;
- д) зобов'язань перед контрагентом.

Тест 7. Сума митного збору при вивозі давальницької сировини на переробку за межами України відноситься?

- а) до складу витрат на збут;
- б) на балансову вартість давальницької сировини;
- в) до складу інших витрат операційної діяльності;
- г) до складу адміністративних витрат;
- д) до фінансових витрат.

Тест 8. Вкажіть правильну кореспонденцію: отримано від нерезидента товари за контрактною вартістю?

- а) Дт 902 Кт 281;
- б) Дт 281 Кт 632;
- в) Дт 201 Кт 362;
- г) Дт 22 Кт 362;
- д) Дт 21 Кт 631.

Тест 9. На якому рахунку відображується сума витрат по переробці сировини?

- а) 23 «Виробництво»;
- б) 206 «Матеріали передані в переробку»;
- в) 022 «Матеріали прийняті для переробки»;
- г) 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»;
- д) 25 «Напівфабрикати».

Тест 10. Рахунок, на якому відображається сировина передана в переробку у виконавця?

- а) 23 «Виробництво»;
- б) 206 «Матеріали передані в переробку»;
- в) 022 «Матеріали прийняті для переробки»;
- г) 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»;
- д) 21 «Сільськогосподарська продукція».

Виробнича ситуація 8.1

Необхідно: скласти кореспонденції з обліку бартерних операцій зовнішньоекономічній діяльності за умови, що першою подією є відвантаження продукції нерезиденту. Вказати регістри бухгалтерського обліку, на яких відобразатимуться зазначені господарські операції.

- 1) нараховано плату за митне оформлення та мито під час експорту готової продукції іноземному контрагенту в сумі 5630 грн;
- 2) сплачено мито та плата за митне оформлення;
- 3) відвантажено готову продукцію на суму 40 000 дол. Курс НБУ на дату оформлення ВМД – 25,11 грн. за дол;
- 4) нараховано ПДВ за ставкою 0 %;
- 5) сторновано податковий кредит, включено до складу валових витрат суму вхідного ПДВ за експортованою готовою продукцією;
- 6) списано собівартість реалізованої продукції;
- 7) нарахована плата за митне оформлення під час імпорту товарів від іноземного контрагента;
- 8) сплачено мито та плата за митне оформлення;
- 9) оприбутковано товари від нерезидента на суму 40 000 дол. За курсом НБУ на дату оформлення ВМД – 25,09 грн. за дол.;
- 10) нараховано суму ПДВ, перераховано і включено сплачену суму до податкового кредиту;
- 11) здійснено взаємозалік заборгованості.

Виробнича ситуація 8.2

Необхідно: скласти кореспонденції з обліку переробки давальницької сировини нерезидента в Україні та оплати послуг за переробку готівкою.

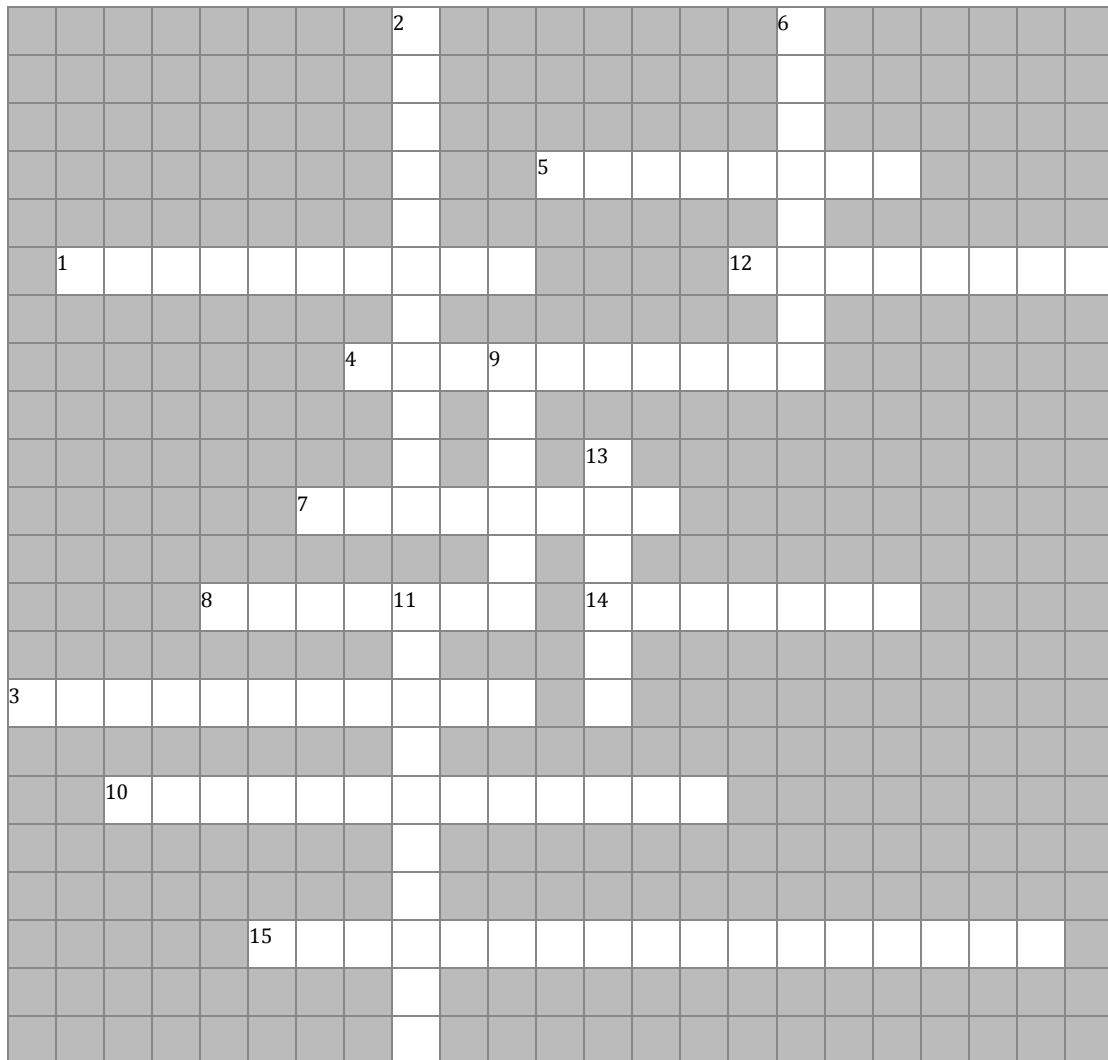
Відвантажено давальницьку сировину іноземним замовником на адресу виконавця, договірна вартість – 14000 дол. На дату митного оформлення сировини курс НБУ 27,10 грн. за дол. Договірна вартість послуг з переробки давальницької сировини – 1800 дол. На дату підписання акта виконаних робіт та митного оформлення готової продукції курс валюти НБУ – 27,20 грн. за дол. На дату перерахування валюти від іноземного замовника в рахунок оплати послуг із переробки давальницької сировини курс НБУ – 27,30 грн за дол. Фактична виробнича собівартість послуг виконавця із переробки давальницької сировини – 13500 грн. За митне оформлення – сплачено по 50 грн. Ставка ввізного мита на сировину склала 15 %.

Виробнича ситуація 8.3

Необхідно: скласти кореспонденції з обліку переробки давальницької сировини резидента України за кордоном та оплати послуг за переробку готівкою.

Замовник-резидент вивозить за межі митної території України давальницьку сировину для її переробки. Договірна вартість сировини – 15000 EUR. По завершенні переробки готова продукція буде завезена на територію України. Вартість послуг з переробки склала 4200 EUR. Кошти надійдуть нерезиденту-виконавцю після виконання договору. Курс НБУ складає: на дату митного оформлення давальницької сировини – 30,23 грн/EUR; на дату підписання акта наданих послуг із переробки – 30,35 грн/ EUR; на дату ввезення готової продукції – 30,40 грн/EUR; на дату оплати послуг з переробки сировини – 30,30 грн/EUR. Розмір вивезеного мита – 15% договірної вартості давальницької сировини. Розмір ввезеного мита – 10% договірної вартості. Розмір плати за митне оформлення – 1020 грн.. Давальницька сировина і готова продукція не обкладаються акцизним збором.

Кросворд

По горизонталі:

1. Термін здійснення господарської операції із давальницькою сировиною має бути не перевищувати 365 календарних днів з моменту _____ митної декларації на давальницьку сировину.
3. Оплата податку на додану вартість та акцизного податку здійснюється _____ підприємством-виконавцем лише за ту частину давальницької сировини, що залишатиметься на території України (буде використана для здійснення розрахунків за послуги з її переробки).
4. Право власності на ввезену давальницьку сировину та виготовлену з неї готову продукцію належить _____ замовнику.
5. Облік витрат, які понесені на переробку давальницької сировини, переробник відображає у _____, структуру та зміст якого можна розробити самостійно із врахуванням специфіки конкретного виробництва.

7. _____ – суб'єкт господарювання, який надає давальницьку сировину.
8. Замовник може розрахуватися із переробником окрім грошових коштів давальницькою сировиною (матеріалами) або _____ продукцією.
10. Господарська операція із _____ сировиною – операція зі переробки (обробки, збагачення або використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів) для одержання готової продукції за відповідну плату.
12. До господарських операцій із давальницькою сировиною належать ті, в яких сировина замовника на визначеному етапі її переробки складає не менше ніж _____ відсотків загальної вартості готової продукції.
14. При вивезенні готової продукції з давальницької сировини застосовується _____ ставка по податку на додану вартість;
15. Якщо готова продукція не повертається на територію України, тоді давальницька сировина має _____ в режимі експорту, а мито, податки й збори стягуються у повному обсязі.

По вертикалі:

2. Роміщення товарів в митний режим переробки на митній території здійснюється з умовним повним _____ від оподаткування митними платежами.
6. Надходження давальницької сировини для переробки від замовника оформлюють звичайними документами, в яких потрібно вказати _____ вартість переданих матеріалів.
9. Роміщення товарів в митний режим переробки на митній території України допускається письмовим дозволом органу доходів й зборів за _____ власника таких товарів чи уповноваженої ним особи.
11. _____ – суб'єкт господарювання, який здійснює переробку давальницької сировини.
13. Договірна вартість готової продукції, яка підлягає ввезенню на митну територію України, повинна бути не менше суми _____ вартості вивезеної давальницької сировини та суми коштів, які сплачені (підлягають сплаті) за переробку (обробку, збагачення або використання) такої сировини.

Тема 9. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

Після вивчення теми 9 студент повинен знати:

- визначення та основні типи офшорних компаній;
- сутність та завдання офшорних зон;

- зміст і форми фінансової звітності суб'єктів ЗЕД;
- інформацію, яка розкривається у консолідованій фінансовій звітності;
- економічний зміст лізінгових операцій та фінансового лізингу;
- переваги лізингу для лізингоодержувача;
- структуру лізингового договору та можливі лізингові платежі;
- склад та особливості формування звіту про фінансовий стан суб'єктів ЗЕД;
- послідовність розкриття інформації про курсові різниці у звіті про фінансові результати;
- особливості оподаткування лізінгових операцій.

Після вивчення теми 9 студент повинен уміти:

- визначати основні типи офшорних компаній;
- охарактеризовувати основні лізингові операції;
- ідентифікувати інформацію, яка розкривається у звіті про фінансовий стан (баланс) та звіті про фінансові результати стосовно зовнішньоекономічних операцій;
- визначати ознаки трастових компаній;
- оподатковувати лізингові операції;
- визначати особливості оподаткування підприємств, розташованих у офшорних зонах;
- розкривати курсові різниці у Звіті про фінансові результати (сукупні доходи та витрати).

Практичне заняття: Облік інших зовнішньоекономічних операцій та звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. *Облік лізінгових операцій.*
2. *Офшорний бізнес.*
3. *Особливості відображення зовнішньоекономічних операцій у звітності.*

Доповнення

Реферативні виступи:

1. *Форми статистичної звітності, що складаються суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.*
2. *Форми податкової звітності, щодо ведення зовнішньоекономічної діяльності.*

Експрес-опитування

Завдання та запитання:

1. *Дайте визначення поняття «лізінгових операцій».*

2. Хто виступає суб'єктом лізингових операцій?
3. Розкрийте особливості фінансового лізингу?
4. Розкрийте вимоги ПКУ щодо умов фінансового лізингу.
5. За яких умов лізинг вважається міжнародним?
6. Висвітліть переваги лізингу для лізингоодержувача.
7. Опишіть статті лізингового договору.
8. Опишіть можливі лізингові платежі.
9. Розкрийте особливості оподаткування податком на прибуток лізингових операцій.
10. Розкрийте порядок оподаткування лізингових операцій податком на додану вартість.
11. Опишіть зміст та призначення офшорних компаній та офшорних зон.
12. Наведіть класифікаційні ознаки офшорних компаній.
13. Розкрийте зміст та завдання трастових компаній.
14. Опишіть особливості оподаткування підприємств, розташованих у офшорних зонах.
15. Наведіть перелік форм фінансової звітності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
16. Охарактеризуйте особливості розкриття інформації монетарних статей у Звіті про фінансовий стан (Баланс).
17. Розкрийте особливості відображення курсових різниць у Звіті про фінансові результати (сукупні доходи та витрати).

Термінологічний словник

Офшорні компанії (Offshore Companies) – це компанії, зареєстровані в юрисдикції з низьким рівнем оподаткування або звільненням від оподаткування за умови здійснення невеликої фінансової плати.

Офшорні зони (юрисдикції) (Offshore Zones) – країни або відокремлені території єдиних держав, де на державному рівні для визначеного типу компаній, власниками яких є іноземці, встановлено значні пільги в оподаткуванні, знижено або скасовано вимоги до бухгалтерського обліку й аудиту, частково або повністю знято митні й торговельні обмеження.

Трастові компанії (Trust Companies) – це компанії, що можуть держати акції в дорученні від імені справжніх власників компанії.

ТЕСТИ

Тест 1. Що таке зовнішньоекономічна діяльність?

а) діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів, побудована на відносинах між ними як на території України, так і за її межами;

- б) діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів, побудована на взаємовідносинах на території України;
- в) діяльність суб'єктів господарської діяльності України, побудована на їхніх взаємовідносинах, як на території України, так і за її межами;
- г) діяльність іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах, як на території України, так і за її межами;
- д) діяльність та іноземних суб'єктів, побудована на взаємовідносинах, що мають місце на території України.

Тест 2. *Зовнішньоекономічна діяльність в Україні регламентується?*

- а) Законом України «Про підприємства в Україні»;
- б) П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»;
- в) Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- г) Податковим кодексом України;
- д) Митним кодексом України.

Тест 3. *В якій валюті здійснюється облік зовнішньоекономічної діяльності?*

- а) в американських доларах;
- б) в національній валюті України;
- в) у валюті країни партнера;
- г) у валюті ЄС;
- д) у національній та іноземній валюті.

Тест 4. *Лізингодавець – це:*

- а) суб'єкт підприємницької діяльності, який одержує у користування об'єкти за лізинговим договором;
- б) суб'єкт підприємницької діяльності, який передає в користування об'єкти за договором лізингу;
- в) суб'єкт підприємницької діяльності, що виготовляє майно, яке є об'єктом лізингу;
- г) фізична особа, яка одержує в користування об'єкти за договором лізингу;
- д) юридична особа, який отримує в користування об'єкти за лізинговим договором.

Тест 5. *Договір лізингу, що реалізується суб'єктами лізингу, що перебувають під юрисдикцією різних держав, чи у разі якщо майно або платежі перетинають державні кордони – це?*

- а) фінансовий лізинг;
- б) міжнародний лізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) довгостроковий фінансовий лізинг;
- д) довгостроковий міжнародний лізинг.

Тест 6. *Певна партія товару кожен місяць експортується в Польщу. Який вид ліцензії оформляють?*

- а) генеральна;
- б) разова;
- в) відкрита;
- г) відкрита періодична;
- д) автоматизована.

Тест 7. *Строком на один рік може видаватись?*

- а) генеральна ліцензія;
- б) разова ліцензія;
- в) відкрита ліцензія;
- г) автоматизована;
- д) демпінгова.

Тест 8. *Офшорні компанії – це:*

- а) країни чи відокремлені території єдиних держав, де на загальнодержавному рівні для конкретного типу компаній, власниками яких є іноземці, встановлено суттєві пільги в оподаткуванні, знижено чи скасовано вимоги до системи бухгалтерського обліку та аудиту, частково чи повністю знято митні та торговельні обмеження;
- б) компанії, які зареєстровані в юрисдикції з низьким рівнем оподаткування чи звільненням від оподаткування за умови здійснення незначної фінансової плати;
- в) це компанії, що можуть одержати акції у дорученні від імені справжніх власників компанії;
- г) це компанії, що можуть тримати акції в дорученні від імені справжніх власників компанії;
- д) це компанії, зареєстровані в юрисдикції з низьким рівнем оподаткування або звільненням від оподаткування за умови здійснення повної оплати.

Тест 9. *Трастові компанії – це:*

- а) це компанії, що можуть тримати акції в дорученні від імені справжніх власників компанії;
- б) це компанії, зареєстровані в юрисдикції з низьким рівнем оподаткування або звільненням від оподаткування за умови здійснення невеликої фінансової плати;
- в) країни чи відокремлені території єдиних держав, де на загальнодержавному рівні для конкретного типу компаній, власниками яких є іноземці, встановлено суттєві пільги в оподаткуванні, знижено чи скасовано вимоги до системи бухгалтерського обліку та аудиту, частково чи повністю знято митні та торговельні обмеження;
- г) компанії, зареєстровані в юрисдикції із низьким рівнем оподаткування чи звільненням від оподаткування за умови здійснення повної оплати;

д) компанії, зареєстровані в юрисдикції із високим рівнем оподаткування чи звільненням від оподаткування за умови здійснення невеликої фінансової плати.

Тест 10. Відображення доходу від операційних курсових різниць у Звіті про фінансові результати відображається за статтею:

- а) 2120 «Інші операційні доходи»;
- б) 2180 «Інші операційні витрати»;
- в) 2240 «Інші доходи»;
- г) 2270 «Інші витрати»;
- д) 2250 «Фінансові витрати».

Тест 11. Відображення витрат від неопераційних курсових різниць у Звіті про фінансові результати відображається за статтею:

- а) 2120 «Інші операційні доходи»;
- б) 2180 «Інші операційні витрати»;
- в) 2240 «Інші доходи»;
- г) 2270 «Інші витрати»;
- д) 2250 «Фінансові витрати».

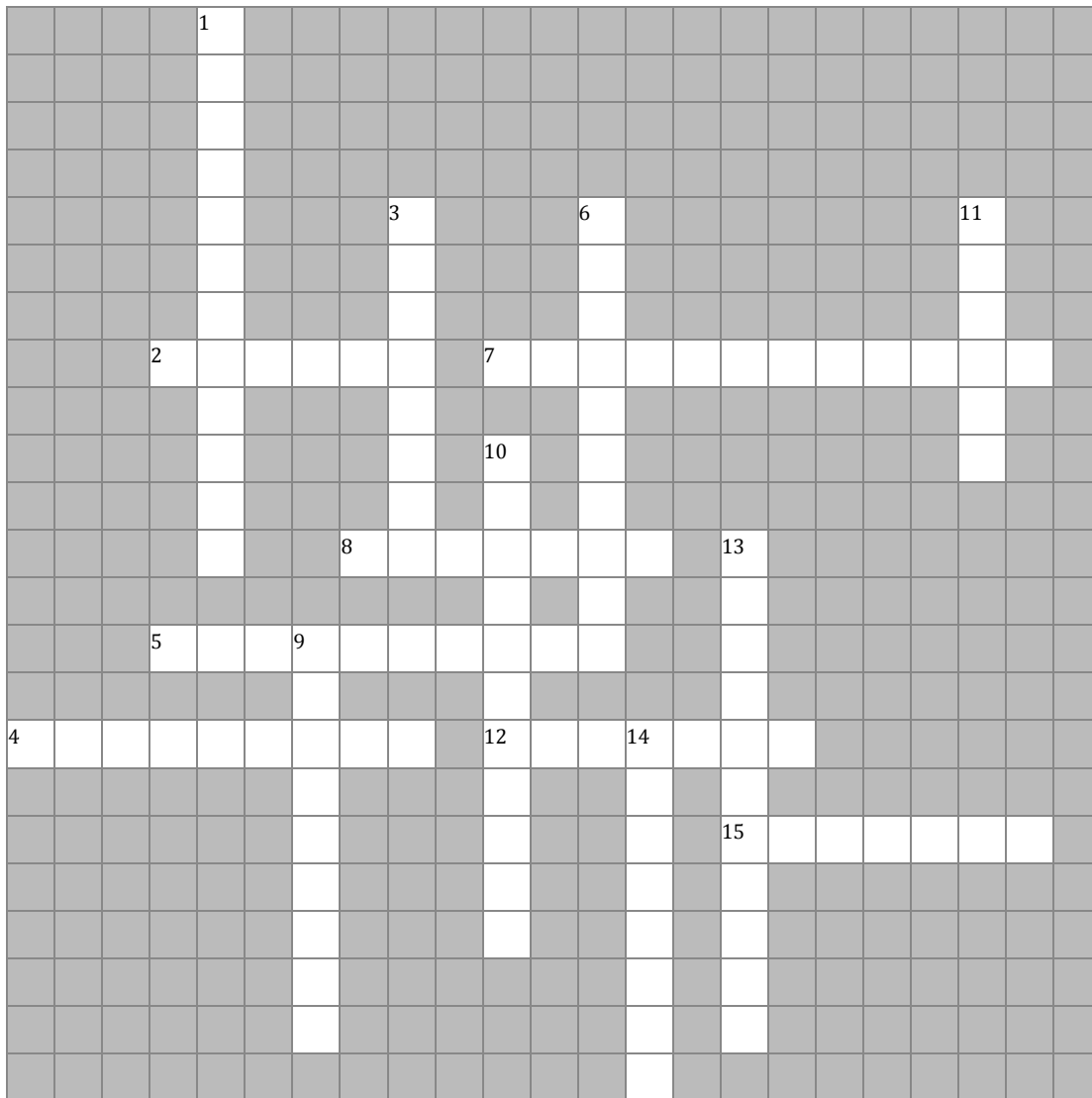
Тест 12. У діючій формі Балансу (Звіту про фінансовий стан) для відображення грошових коштів в касі та на рахунках в банку передбачено:

- а) 1165 «Грошові кошти та їх еквіваленти»;
- б) 1166 «Готівка»;
- в) 1167 «Рахунки в банках»;
- г) 1168 «Готівка в іноземній валюті»;
- д) 1169 «Рахунки в банках в іноземній валюті».

Тест 13. Специфічними видами доходів та витрат, які виникають при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та підлягають відображенню в Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід), є:

- а) курсові різниці;
- б) операційні різниці;
- в) фінансові різниці;
- г) неопераційні різниці;
- д) інвестиційні різниці.

Кросворд

По горизонталі:

2. Фінансова звітність підприємства (крім бюджетних установ, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та суб'єктів малого підприємництва, визнаних такими відповідно до чинного законодавства) включає: _____; звіт про фінансові результати; звіт про рух грошових коштів; звіт про власний капітал; примітки до фінансової звітності.
4. Найбільшого поширення в міжнародній торговій практиці серед орендних операцій отримали _____ операції.
5. Лізинговий договір вступає в силу з дати _____ акту прийому обладнання як об'єкта договору, зданого в експлуатацію, та діє протягом встановленого терміну.
7. Підприємство виробничого або торгового профілю по випуску чи доставці обладнання відповідно заявки орендатора.

8. Специфічними видами доходів та витрат, які виникають при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та підлягають відображенню в Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід), є курсові _____ .

12. Користувач (споживач) об'єкта оренди у вигляді промислового або торгового підприємства.

13. Лізинг є _____ , у випадку коли лізингова компанія та орендатор, лізингова компанія та постачальник або усі три учасники операції перебувають у різних країнах.

По вертикалі:

1. Лізинговий посередник, який спеціалізується на купівлі-продажу та будівництві рухомого (нерухомого) майна виробничого характеру.

3. Компанії, що можуть утримувати акції у дорученні від імені діючих власників компанії.

6. Країни чи відокремлені території єдиних держав, де на загальнодержавному рівні для конкретного типу компаній, власниками яких є іноземці, встановлено суттєві пільги в оподаткуванні, знижено чи скасовано вимоги до системи бухгалтерського обліку та аудиту, частково чи повністю знято митні та торговельні обмеження.

9. На частину лізингового платежу, яка дорівнює сумі _____ чи комісій, що нараховані на вартість об'єкта фінансового лізингу (без урахування частини лізингового платежу, який надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу), за наслідками податкового періоду, у якому проводиться таке нарахування, збільшує суму витрат.

10. За договором _____ лізингу лізингодавець зобов'язується отримати у власність річ від продавця згідно встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її в користування лізингоодержувачу на встановлений термін не менше одного року за визначену плату.

11. Згідно з Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності від 28.03.2013р. № 433 відображенню у Балансі (Звіті про фінансовий стан) підлягають: _____; зобов'язання; власний капітал.

14. У Звіті про рух грошових коштів, що складається за _____ методом у рядку 3515 «Збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць» у графі «Надходження» відображаються збитки, у графі «Витрати» – прибутки від курсових різниць, що виникли внаслідок перерахунку у результаті перерахунку статей Балансу в іноземній валюті, не пов'язаних з операційною діяльністю.

15. Компанії, зареєстровані в юрисдикції із високим рівнем оподаткування чи звільненням від оподаткування за умови здійснення невеликої фінансової плати.

Рекомендована література

1. Актуальні проблеми розвитку зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності / [редакційна колегія : С.Ф. Марова (головний редактор) ... та ін.]. - Маріуполь : Донецький державний університет управління, 2015. – 223 с.
2. Гасенко Л. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / Л. В. Гасенко. — Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2012. — 294 с.
3. Дахно І.І. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств : навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2009. — 454 с.
4. Дахно І. І. Управління зовнішньоекономічної діяльності підприємств : навч. посіб. / І. І. Дахно. — К.: ЦУЛ, 2007. — 328 с.
5. Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / М. І. Дідківський. — К., 2006. — 462 с.
6. Зосимова Ж. Експертиза зовнішньоекономічної діяльності підприємства : навчальний посібник / Ж.С. Зосимова. - Харків : Лідер, 2014. – 234 с.
7. Карп'як Я. С. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / Я. С. Карп'як, В. І. Воськало. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. — 297 с. 8. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : підруч. / О. А. Кириченко. — К., 2005. — 493 с.
8. Козак Ю. Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: кредитно-модульний курс : навч. посіб. / Ю. Г. Козак. — К.: ЦУЛ, 2010. — 288 с.
9. Лубенченко О. Аудит зовнішньоекономічної діяльності : моногр. / О.Е. Лубенченко. - Київ : Кондор, 2015. – 305 с.
10. Луценко І. Податкова політика України в сфері зовнішньоекономічної діяльності : теорія та практика : монографія / І.С. Луценко, В.П. Хомутенко ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Одеський національний економічний університет. - Одеса : М.О. Бондаренко, 2014. – 214 с.
11. Лучко М. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібн. / М.Р. Лучко, Н.Г. Мельник, С.В. Сисюк. - Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 355 с.
12. Мазуренко В. І. Облік зовнішньоекономічної діяльності підприємств : навчальний посібник / В. І. Мазуренко, Р. Д. Стаканов. — Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. — 188 с.
13. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни "Облік зовнішньоекономічної діяльності" : (для студентів спеціальності 7.03050901 "Облік і аудит") / [укладачі : М.В. Рета, Н.Ю. Єршова, Н.В. Куліченко]. — Харків : НТУ "ХПІ", 2012. — 95 с.

14. Небильцова В. М. Облік ЗЕД : навч. посіб. / В. М. Небильцова, О. В. Небильцова, О. В. Овдій. — К.: «Хай-Тек Прес», 2007. — 256 с.

15. Облік зовнішньоекономічної діяльності : завдання і методичні вказівки для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи, тестові завдання, завдання для поточного модульного контролю знань студентів спеціальності 7.03050901, 8.03050901 "Облік і аудит" / [укладачі Н.Р. Бернацька ... [та ін.]. — Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2012. — 415 с.

16. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / [О.В. Манойленко ... [та ін.]. — Харків : НТУ"ХП", 2012. — 362 с.

17. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. С.О. Кузнецова. Х.: Видавництво Іванченка І.С. 2019. 226 с.

18. Пазуха М. Д. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. / М.Д. Пазуха. — К.: ЦУЛ, 2008. — 230 с.

19. Пітель Н. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів / Н.Я. Пітель, Ю.Л. Зборовська, О.О. Школьний ; Уманський національний університет садівництва. - Умань : М.М. Сочінський, 2016. – 228 с.

20. Софіщенко І. Я. Фінансування зовнішньоекономічної діяльності підприємств : навч. посіб. / І. Я. Софіщенко. — К.: ЦУЛ, 2006. — 140 с.

21. Стрельников Р. М. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України : навч. посіб. / Р. М. Стрельников, М. С. Стрельникова. — Краматорськ : ДДМА, 2012. — 143.

22. Ткачук І.М. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Луцьк: Луцький НТУ, 2017. – 308 с.

23. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959 – XII (зі змінами і доповненнями)

24. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996 – XIV (із змінами та доповненнями)

25. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями). — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.

26. Інструкція по застосуванню плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями)

27. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 і зареєстровано Міністерством юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 (із

змiнами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.

28. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 і зареєстровано Міністерством юстиції України 19 липня 2013 р. за № 1223/23755 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.

29. Багрова І.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: [підручник] / І.В. Багрова, Н.І. Редіна, В.Є. Власюк – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 580 с.

30. Бутинець Ф.Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: [підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 „Облік і аудит”] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП Рута, 2010. – 544 с.

31. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: [підручник] / О.П. Гребельник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 432 с.

32. Дахна І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: [навч. посібник] / за ред. І.І. Дахна. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 360 с.

33. Дідівський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [навч. посібник] / М.І. Дідівський. – К.: Знання, 2009. – 462 с.

34. Зовнішньоекономічна діяльність: [підручник] / І.В. Багрова, В.Є. Власин, О.О. Гетьман; За ред. д-ра економ, наук. проф. І.В. Багрової. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 580 с.

35. Лобода Н.О. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Практикум: [навч. посібник] / Н.О. Лобода. – Львів: вид-во ЛДФА, 2011. – 211 с.

36. Лобода Н.О. Облік зовнішньоекономічної діяльності: [опорний конспект лекцій] / Н.О. Лобода. – Львів: ЛДФА, 2011. – 141 с.

37. Пазуха М.Д. Зовнішньоекономічна діяльність (загальні положення): [навч. посібник] / М.Д. Пазуха. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 230 с.

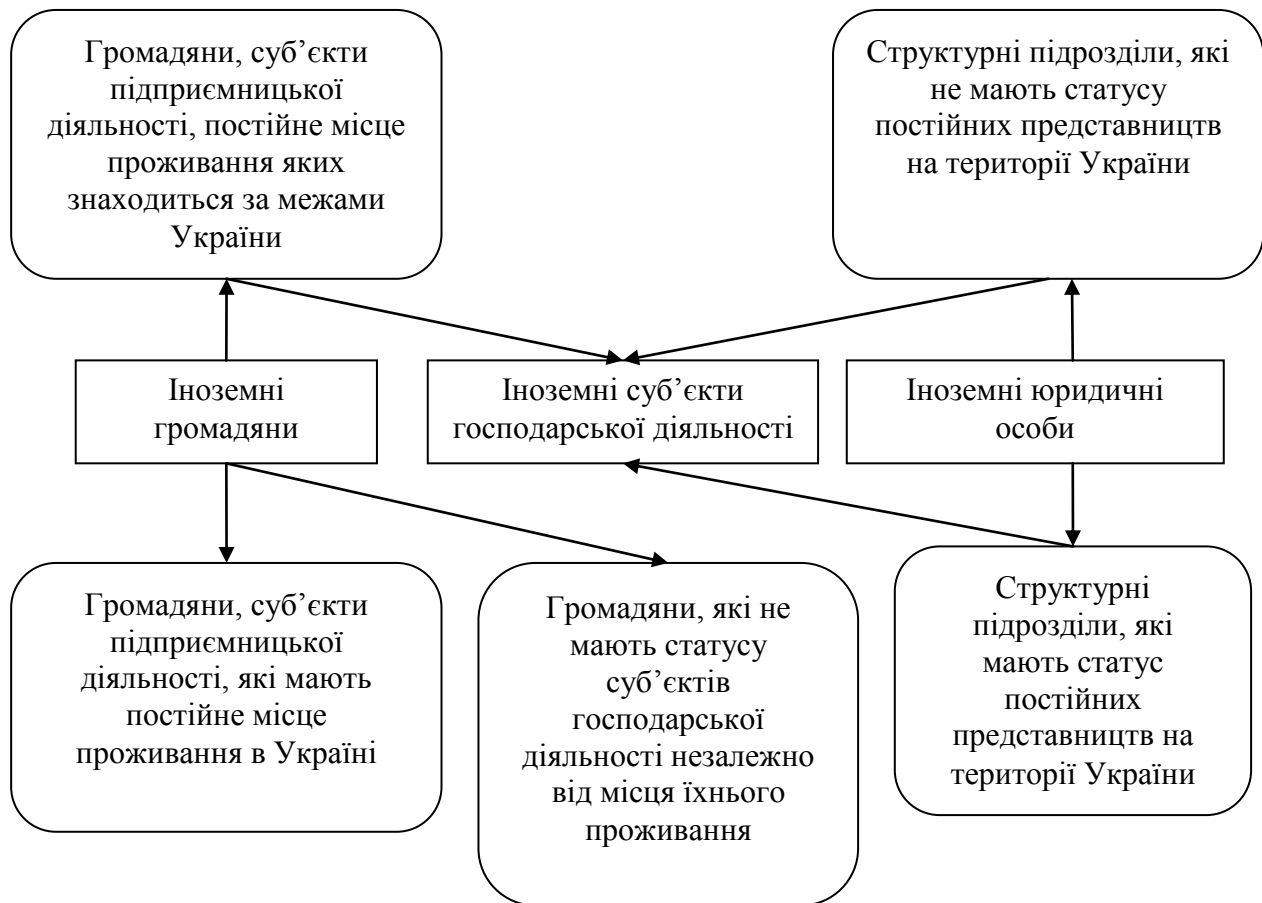
38. Кадуріна Л.О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібник] / Л.О. Кадуріна. – К.: Видавничий Дім „Слово”, 2013. – 288 с.

39. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: [навч. посібник] / Л.О. Кадуріна, М.С. Стрельнікова. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 606 с.

40. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: [навч. посібник] / за ред. Ю.Г. Козака, Н. С. Логвинової, І.Ю. Сіваченка. – [2-ге вид.]. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 792 с.

41. Мазаракі А.А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: [монографія] / А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ, 2010. – 470 с.
42. Науменко В.П. Применение таможенных режимом в Украине: теория, практика, рекомендации / Науменко В.П. – К.: ДІА, 2011. – 280 с.
43. Небильцова В. М. Облік зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібник] / В.М. Небильцова, О.В. Небильцова, О.В. Овдій. – К.: “Хай-Тек Прес”, 2007. – 256 с.
44. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: [навч. посібник] / підзаг. ред. Л.І. Кредісова. – К., 2007. – 448 с.

Склад іноземних суб'єктів ЗЕД

ЗАВДАННЯ ОБЛІКУ ЗЕД

Пов'язані з використанням національного плану бухгалтерських рахунків і правильним відображенням на них операцій по ЗЕД, а також питання визначення цінкових компонентів при визначенні вартості продукції, вибір методів оцінки господарських засобів і джерел їх утворення, спеціальних фондів, вкладання активів, затрат на виробництво і обіг, визначення і розподіл доходів; питання направлені на достовірне відображення інформації в первинних і зведених документах і в регістрах синтетичного і аналітичного обліку, раціональна побудова цих регістрів, формування вихідних робіт.

Направлені на раціоналізацію бухгалтерського обліку, що пов'язана з чітким розподілом функціональних обов'язків серед робітників бухгалтерії (організація матеріальної відповідальності за забезпеченням збереженості товарно-матеріальних цінностей і грошових (валютних) засобів, визначення періодичності складання поточної звітності, товарорух тощо).

Адміністрація суб'єкта ЗЕД повинна забезпечити раціональне ведення обліку за допомогою комп'ютеризації, розмножувальної техніки при наявності матеріальних можливостей (автоматизована обробка даних первинних документів, облікових регістрів і форм звітності).

Класифікація зовнішньоекономічної діяльності

Ознака групування	Види діяльності
Залежно від предмета договору	Операцій з товарами і продукцією
	Операції із сировиною
	Операції з машинами і обладнанням
	Операції з інформацією
	Операції з роботами і послугами
За ступенем самостійності	Прямі
	Не прямі
За видами використаної валюти	Операції в національній валюті України
	Операції в іноземній валюті
За видами діяльності	Звичайна (операційна, фінансова, інвестиційна)
	Надзвичайні події (події що виникли внаслідок форс-мажорних обставин та інші)
За формами розрахунків	Операції, що передбачають грошові форми розрахунків
	Бартерні операції
За спрямованістю	Основні (експорт, реекспорт, імпорт, реімпорт)
	Додаткові (кредитні, валютні, транспортні)

ІНКОТЕРМС 2020 (ISS Incoterms® 2020)

	Універсальні умови										“Морські” умови			
	(будь-які перевезення та види транспорту)										(морські/внутрішньоводні перевезення)			
	EXW	FCA	CPT	СPT	СIP	DAP	DPU	DDP	FAS	FOB	CFR	СIF		
		Free Carrier	Carriage Paid To	Carriage & Insurance Paid To	Delivered at Place	Delivered at Place Unloaded	Delivered Duty Paid	Free Alongside Ship	Free on Board	Cost & Freight	Cost, Insurance & Freight			
Сфери обов'язків продавця і покупця	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Пакування	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Оплата навантажувальних робіт	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Внутрішні перевезення	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Експортне мито, митний збір, податки	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Витрати з проходження терміналу у місці відправки	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Завантаження на судно	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Фрахт	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Страхівка	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ		
Витрати з проходження терміналу у місці призначення	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ		
Імпортне мито, митний збір, податки	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ		
Доставка до місця призначення	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПРОДАВЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ	ПОКУПЕЦЬ		

ІНКОТЕРМС – торгова марка Міжнародної торгової палати (ІСС).

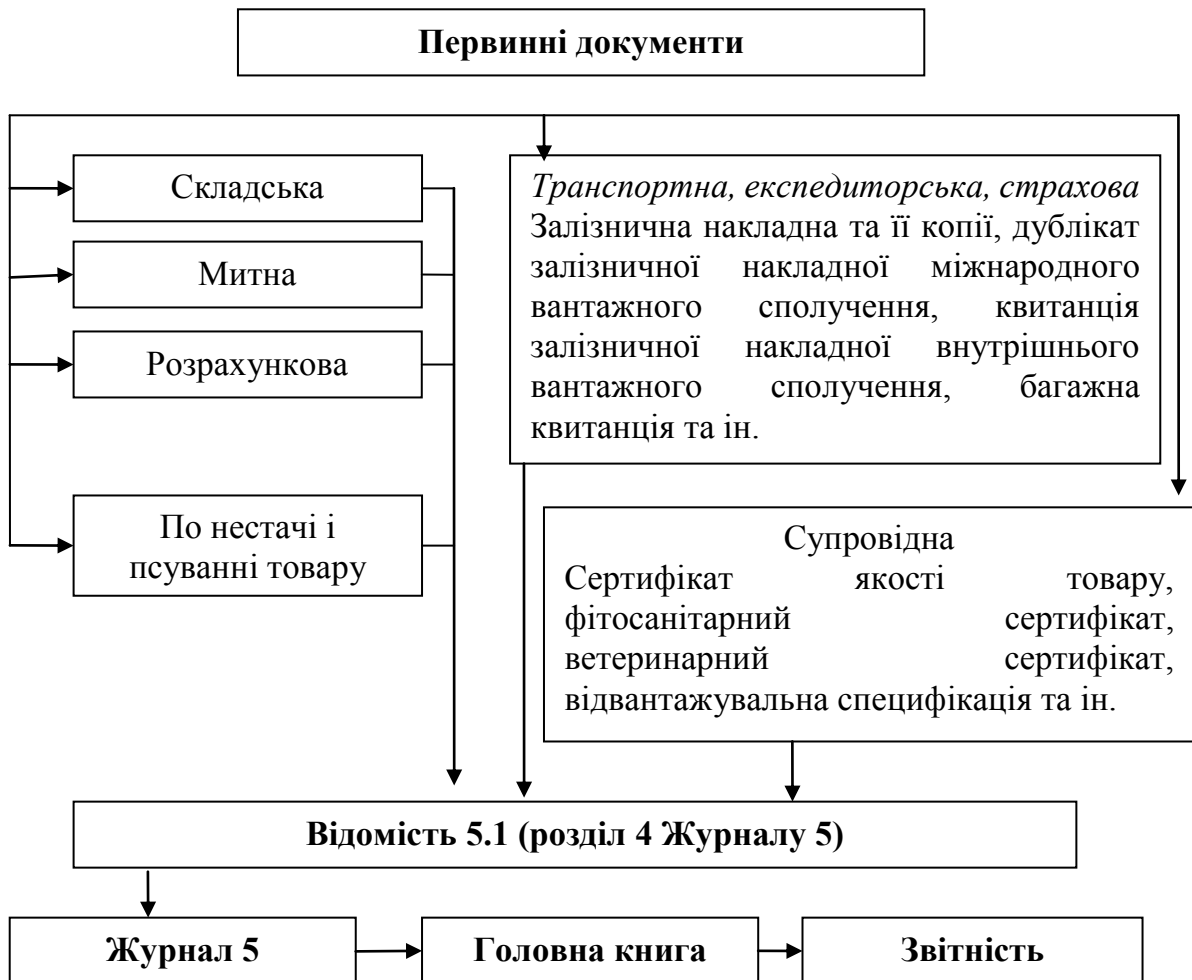
Класифікація експортних операцій

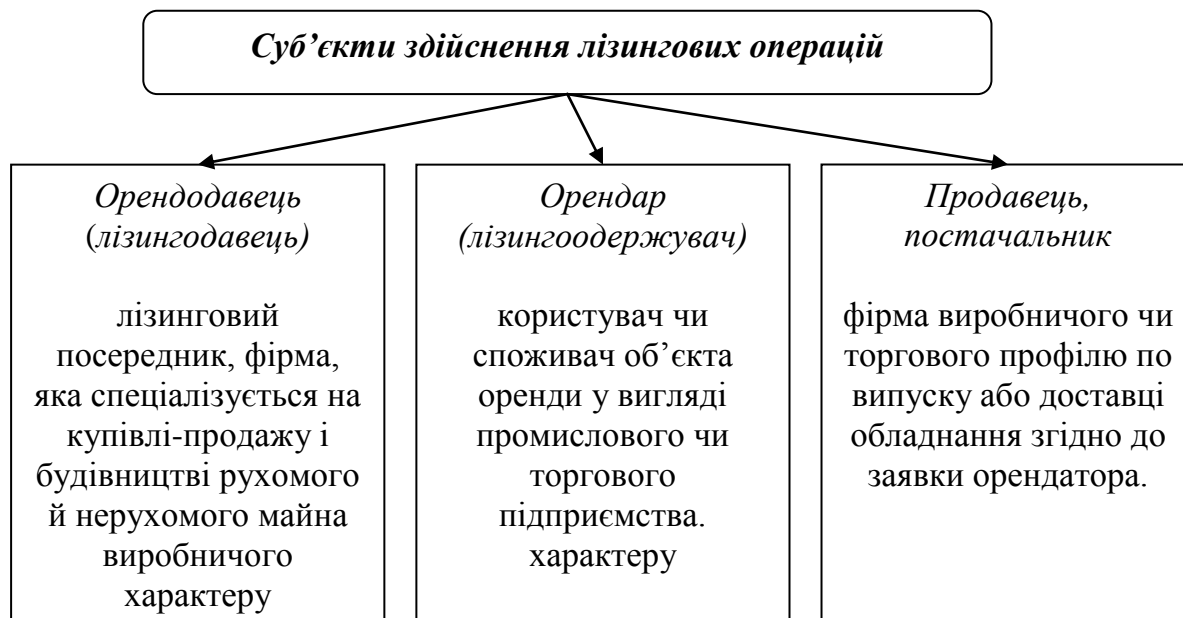
Ознака групування	Види експорту
Залежно від організації зв'язків з нерезидентами-покупцями продукції (товарів, робіт, послуг)	Прямий
	Непрямий
Залежно від термінів оплати продукції	Здійснюється на умовах передоплати
	Здійснюється на умовах відстрочки оплати
Залежно від об'єкта експорту	Експорт товарно-матеріальних цінностей
	Експорт капіталу
Залежно від виду діяльності	Операційна діяльність
	Фінансова діяльність
	Інвестиційна діяльність
Залежно від обмежень, передбачених при здійсненні операцій	Операції, які підлягають ліцензуванню і квотуванню
	Операції, які обмежені за терміном виконання
	Операції, здійснення яких обмежено митним бар'єром
За походженням експортованих ТМЦ	Простий експорт
	Реекспорт
За формою розрахунків	Розрахунки за допомогою грошових коштів
	Бартер

Шляхи придбання імпортованих товарів

Способи придбання	Зміст
Придбання товарів у вітчизняних оптових продавців	Цей спосіб є найшвидшим і найпростішим, оскільки товар вже розмитнений і знаходиться на території України. Недоліком роботи оптових продавців є відносно висока вартість товарів у порівнянні з їх вартістю при самостійному ввезенні, а також обмеженість і непостійність асортименту продукції на складах українських оптових підприємств.
Самостійний імпорт товарів	Щоб самостійно ввезти товари на територію України, підприємство попередньо має зареєструватися в митних органах і відкрити в банку валютний рахунок. Для декларування товарів, що ввозяться, підприємство може прийняти до штату кваліфікованого-декларанта або звернутися до послуг митного брокера. Крім того, працівники, які займаються закупівлею таких товарів, повинні мати досвід роботи з іноземними партнерами.
Імпорт через посередників	Якщо підприємство планує здійснити разову закупівлю специфічних товарів або тільки починає свою зовнішньоекономічну діяльність, то на початковому етапі йому не обійтися без послуг посередників. Цей шлях дозволить швидко ввезти необхідні товари, а також дасть підприємству час, щоб зареєструватися на митниці, відкрити валютний рахунок і підготувати персонал до ведення зовнішньоекономічної діяльності.

Документування операцій з руху імпортованих цінностей

Класифікація офшорних компаній

Ознака класифікації	Види офшорних компаній
За принципом оподаткування	з фіксованою платою за звільнення від оподаткування у вигляді збору або мита
	з пропорційними відрахуваннями від розміру прибутку
	з фіксованою платою та відсотковими відрахуваннями від прибутку або обігу
За політико-економічним критерієм	стабільність політичного режиму
	послідовність економічної політики
	юридична самостійність
	Взаємовідносини країни офшорної юрисдикції з країною, де офшорна компанія отримує дохід
За територіальними групами	країни Карибського басейну
	острови Північної Європи
	країни Середземномор'я
	престижні європейські офшорні зони
	Країни Південно-Східної Азії

**Перелік контрольних питань для проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни «Облік і оподаткування
зовнішньоекономічної діяльності»**

1. Розкрити основні завдання курсу та принципи ЗЕД.
2. Охарактеризуйте предмет обліку зовнішньоекономічної діяльності.
3. Охарактеризуйте об'єкти і суб'єктів обліку ЗЕД.
4. Розкрийте методи здійснення комерційних операцій.
5. Наведіть основні принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні
6. Охарактеризуйте регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
7. Розкрийте порядок ліцензування та квотування поставок у ЗЕД.
8. Розкрийте порядок проведення валютного контролю.
9. Охарактеризуйте відповідальність суб'єктів ЗЕД.
10. Розкрийте основні напрями зовнішньоекономічної діяльності.
11. Наведіть форми зовнішньоекономічної діяльності.
12. Охарактеризуйте види зовнішньоекономічної діяльності.
13. Розкрийте методи регламентування зовнішньоекономічних операцій.
14. Охарактеризуйте основні положення міжнародних договорів (контрактів)
15. Розкрийте значення, зміст та структура зовнішньоекономічного договору.
16. Розкрийте поняття валютних цінностей та операцій з ними.
17. Охарактеризуйте поняття та види валютного курсу.
18. Охарактеризуйте поняття курсових різниць. Сумові різниці.
19. Наведіть види валютних рахунків.
20. Розкрийте порядок обліку і оподаткування операцій на валютних рахунках.
21. Розкрийте порядок обліку і оподаткування купівлі іноземної валюти.
22. Розкрийте порядок обліку і оподаткування продажу іноземної валюти.
23. Охарактеризуйте аналітичний облік та облікові регістри з операцій в іноземній валюті.
24. Розкрийте поняття міжнародних розрахунків, їх види.
25. Наведіть методику проведення розрахунків за допомогою банківського переказу.
26. Охарактеризуйте акредитивну форму розрахунків.
27. Наведіть методику проведення розрахунків за допомогою документального інкасо.
28. Розкрийте методику обліку і оподаткування кредитних операцій в іноземній валюті.
29. Розкрийте методику обліку і оподаткування операцій з продажу

іноземної валюти

30. Розкрийте передумови здійснення експортних операцій.

31. Охарактеризуйте етапи митного оформлення товарів та інших предметів.

32. Охарактеризуйте документацію в зовнішньоекономічній діяльності експортних операцій.

33. Розкрийте порядок оцінки товарів при експорті.

34. Охарактеризуйте податки та збори за митне оформлення експортних операцій.

35. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій.

36. Наведіть особливості визнання доходу в бухгалтерському обліку експортних операцій.

37. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій за умов наступної оплати.

38. Розкрийте методику обліку і оподаткування експортних операцій за умов передоплати.

39. Розкрийте методику обліку і оподаткування реекспортних операцій.

40. Розкрийте порядок здійснення розрахунків за експортними операціями та розрахунку ПДВ.

41. Розкрийте методику обліку операцій з експорту товарів (робіт, послуг) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

42. Наведіть методи визначення митної вартості при імпорتنих операціях.

43. Охарактеризуйте оподаткування імпорتنих операцій.

44. Розкрийте завдання обліку імпорتنих операцій.

45. Розкрийте методику обліку і оподаткування імпорتنих операцій за умови наступної оплати.

46. Розкрийте методику обліку і оподаткування імпорتنих операцій за умови передоплати.

47. Розкрийте поняття та умови здійснення реімпорتنих операцій.

48. Наведіть порядок визначення первинної вартості імпорتنих товарів.

49. Розкрийте методику обліку операцій з імпорту товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок.

50. Наведіть особливості обліку операцій з імпорту робіт, послуг.

51. Охарактеризуйте аналітичний облік та облікові реєстри імпорتنих операцій.

52. Розкрийте порядок відображення розрахункових операцій в реєстрах фінансового обліку.

53. Розкрийте методику обліку і оподаткування операцій з зовнішньоекономічною бартеру.

54. Розкрийте поняття та оцінку бартерних операцій у ЗЕД.

55. Розкрийте методику обліку і оподаткування операцій з давальницькою сировиною.

56. Розкрийте порядок укладання договорів при операціях з давальницькою сировиною.
57. Охарактеризуйте документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною.
58. Розкрийте порядок митного оформлення операцій з давальницькою сировиною.
59. Охарактеризуйте декларацію про валютні цінності, доходи та майно, що знаходяться за межами України.
60. Наведіть звітність про декларування валютних цінностей.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальний посібник

Танасієва Марина Миколаївна

Підписано до друку 03.12.2021. Папір офсетний. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 5,81. Вид. № 21-36. Зам. № 31. Тираж 100 прим.

Видавець та виготівник: ПВКФ «Технодрук»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1841 від 10.06.2004 р.

58000, м. Чернівці, вул. І. Франка, 20, оф.18, тел. (0372) 55-05-85